

NÉPÚJSÁG

2026. augusztus 25.,
kedd
LXXVIII. évfolyam
189. (22349.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Épül a bonyhai csatornahálózat Az ivóvizes projekt is új esélyt kapott

Vendégoldal a 6. oldalon

Fotó: Nagy Tibor

A Kis-Küküllő menti községben a nyári szabadságok idején sem állt meg teljesen az élet. Erről augusztus 19-i, múlt szerdai te-repszemlénken magunk is meggyőződhattunk, a községközpont egyik utcájában ugyanis ottjártunkkor javában folyt a szennyvíz-hálózat kiépítése.

Nagy Székely Ildikó

Ozsváth István Csaba alpolgármestertől megtudtuk, hogy az országos helyreállítási terv (PNRR) keretében két éve elindított csatornázás első, Bonyhát érintő szakasza a vége fele tart, a településen 85-90%-ban készült el a hálózat. A munkát a továbbiakban Bernádon folytatják, majd sorra következik Gógán, Kund, Leppend, Dányán és Jövedics. A hálózatot

(Folytatás a 6. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Jól haladnak
a munkálatokkal a
Cuza Vodă utcában

Az elmúlt héten az út szintjére
emelték a csatornafedeleket, jelen-
leg pedig a járdaszegélyek cseré-
jén dolgoznak.

2.

Sokszínű
Forgatagban a város

Hét nap alatt 45 helyszínen 370
programból választhatnak a Vásár-
helyi Forгатagba bekapcsolódó
marosvásárhelyiek és a városba
látogatók.

4.

Iskolába járunk vagy
fizetett különóra?

A magánóra mára elkerülhetetlen
normává vált Romániában, különö-
sen a sorsdöntő vizsgák – a kisé-
rettségi és az érettségi – előtt.

5.

Szolgáltatásaink:

➤kontaktlencse-felírás és rendelés

➤ingyenes szemüvegfelírás komputeres
szemvizsgálattal

➤mindenik szaküzetünk orvosi szakrendelővel
van felszerelve, ahol teljes szemvizsgála-
tot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk

➤a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel
végezzük (kellemetlen pupil-
latágítás nélkül, távolsági fotózással)

➤kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére

➤korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgo-
zunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)

➤szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)

➤új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra

➤terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás-
és tanulászavarok javítására

OPTICA

OPTOFARM

Marosvásárhely:

▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555

▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557

▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205

▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559

▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212

▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Milyen országban élünk?

Mózes Edith

Milyen ország az, ahol a gyerekeket megfosztják az élelemtől, az embereket
pedig az otthonuktól? – tevődik fel egyre gyakrabban a kérdés. Elképesztő,
hogy egy menesztett miniszterelnök és oktatásügyi miniszter törvényjavaslatot
terjeszt elő arról, hogy a szegény vagy beteg gyerekeket megfosszák a szoci-
ális segélyektől az ünnepek alatt. De elképesztő például, ahogy az állami ve-
zetők megvetik az árvízkárosultakat, a Distrigaz hibájából felrobbant lakások
tulajdonosait, egyszerűen azokat az embereket, akiknek a szavazatai kényelmes
báronyszékekhez juttatták őket. Az állam pont azokat hagyja cserben, akiket
meg kellene védenie. Idézzük fel csupán azok félelmét, akiknek tavaly októ-
berben az akkori fejlesztési miniszter azt mondta: az állami költségvetésből
építhető még egy épület, de ők bérlők lesznek! Az emberek még el sem temették
a halottaikat, a félelmük még nem múlt el, amikor ez a hír lesújtott rájuk.
Vajon az alkotmányban rögzített tulajdonhoz való joguk már nem számít?

Romániában a tragédiáknak nincs határidejük a megoldásra. Az áldoza-
toknak meg kell tanulniuk kezelni a fájdalomukat és rendezniük az életüket a
katasztrófák után, mert a romániai jogállamiság már rég elvetette a „polgá-
rok iránti gondoskodás” elvét, ami azon kötelezettségek, szolgáltatások és
politikák összességét jelenti, amelyeken keresztül az államnak és a közható-
ságoknak biztosítaniuk kell minden egyén szociális védelmét, egészségét, biz-
tonságát és alapvető jogait az intézményekkel való kapcsolatukban.

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS		naptár	
25	☀️ 6:33 ☁️ 19:12 ☁️ 20:15 ☀️ 4:18	<i>Isten éltesse!</i>	
KEDD	A nappal hossza: 13 óra 42 perc	IZSÓ: az Ézsau név régi magyar formája. Az Ézsau héber név, jelentése: nyers, szőrös.	
Ma LAJOS és PATRÍCIA holnap IZSÓ napja			
Az év 237. napja, hátravan 128 nap			
IDŐJÁRÁS			
Eso lehetséges Hőmérséklet: max.: 32 °C min.: 17 °C			
VALUTAÁRFOLYAM BNR: 2026. augusztus 24.			
1 €	5,2536 lej		
1 \$	4,5037 lej		
100 Ft	1,4507 lej		
1 g arany	672,3462 lej		

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

**Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 56-os iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.**

MEGYEI HÍREK

Gyülekezeti nap és hálaadó istentisztelet a Felsővárosban

Ünnepre készül a marosvásárhelyi felsővárosi református gyülekezet. Augusztus 29-én 16 órától kerekasztal-beszélgetésekre kerül sor. Kántor Attila nyugalmazott lelképásztor, volt esperes Emlékek és pillanatok a gyülekezet történetéből címmel, míg dr. Ábrám Zoltán egyetemi tanár, főgondnok az egyház és a nemzet sorskérdéseiről vezet beszélgetést. Meghívottak: dr. Kolumbán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke, Henter György vártemplomi lelképásztor, Hajdú Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója, dr. Berekméri Róbert, a Marosi Egyházmegye főgondoka, levéltáros, dr. Kálmán Attila, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum tanára. A rendezvény 19 órától istentisztelettel folytatódik. Vasárnap, az új kenyér ünnepén 11 órától hálaadó istentisztelet és úrvacsoraosztás lesz, ígét hirdet dr. Kolumbán Vilmos József püspök. A liturgiát Csenteri Levente esperes mutatja be.

Eggyel több füzet a kosárba

Szeptember 12-éig a Divers Egyesület Charity Shopja és az EcoTex Egyesület EcoStil üzlete új füzeteket gyűjt olyan, közösségünkben élő gyermekek számára, akiknek segítségre van szükségük az iskolakezdéshez. Egy füzet ára nem nagy kiadás, de ha sokan csatlakoznak, együtt valódi segítséget nyújthatnak. A felajánlásokat az alábbi gyűjtőpontokon várják: Charity Shop – Forradalom utca, a művészeti líceummal szemben, EcoStil üzlet – Forradalom utca 2. szám, a posta mellett, Merkúr üzletek – Jeddi utca 7. szám, valamint Dózsa György utca 64–68. szám. Nem kell mást tenni, mint csatlakozni a gyűjtéshez, s bevásárláskor legalább egy-egy több füzetet tenni a kosárba.

64 ezer lejre szabtak ki bírságot

Az elmúlt héten a marosvásárhelyi helyi rendőrök naponta jelen voltak a város utcáin, saját járőrcsapatokkal, valamint a városi rendőrséggel közös járőrözések során is. Egy hét alatt mintegy 210 jegyzőkönyvet állítottak ki, közel 64.000 lej értékben szabtak ki bírságot, és 45 figyelmeztetést adtak. A közlekedésben közel 70 bírságot szabtak ki, több mint 36.000 lej értékben. A büntetések többek között szabálytalan megállás, a fogyatékkal élők számára fenntartott parkolóhelyek elfoglalása, bejáratok eltorlaszolása, behajtási tilalom megszegése és más szabálysértések miatt jártak. 24 szabálytalanul parkoló járművet elszállítottak a közterületről. A járőrök beavatkoztak koldulás, közterületen történő alkoholfogyasztás, csendháborítás, felügyelet nélkül hagyott állatok, nem megfelelő hulladéklerakás, valamint a zöldterületek károsítása esetén is.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Jól haladnak a munkálatokkal a Cuza Vodă utcában

Közel egy hete kezdődött el a Cuza Vodă utca korszerűsítése. Elsőként a Liviu Rebreanu utca és a Plevna utca közötti szakaszon marták fel az aszfaltot, a polgármesteri hivatal szerint a munkálatokkal a tervek szerint haladnak.

Mint arról a Népújság korábban beszámolt, a felújítás több szakaszban zajlik. *Borsos Csaba*, a Marosvásárhelyi

Fotó: Nagy Tibor

Hétvégi tűzesetek

Bözödön leégett egy faépület

Pénteken éjjel körül meggyült egy hétvégi ház Bőzödön. A helyszínre a szovátai hivatásos tűzoltók és az erdőszentgyörgyi önkéntes tűzoltók is kiszálltak, azonban a 20 négyzetméteres faépületet nem tudták megmenteni, teljesen leégett. A tüzesetnek nem volt áldozata.

Öt gépkocsi semmisült meg a tűzben

Vasárnap a segesvári tűzoltókat a Segesvárhoz tartozó Róra településre riasztották, ahol a száraz növényzet kapott lángra. A tűz egy nehezen megközelíthető, 400 négyzetméteres kertben keletkezett, az ott parkoló öt gépkocsi is meggyúlt, mindenik kiégett.

Ismét kigyúlt egy lakóház Mezőpanitban

Vasárnap délután Mezőpanitban a Fő úton ismét kigyuladt egy lakóház. A riasztásra három tűzoltókocsi érkezett a helyszínre, azonban érkezésük előtt a tulajdonosnak már si-

Fotó: ISU

került eloltania a lángokat. Az esetet a ház körüli száraz növények égetése okozta – tájékoztatott *Călușeri Alexandra* hadnagy, az ISU sajtófelelőse. (mezey)

RENDEZVÉNY

Zongoraest Szovátán

Augusztus 25-én, kedden 19 órakor a szovátai amfiteátrumban zongoraestre hívják a zenekedvelőket. Szervezi a Visit Sovata.

Időtár – könyvbemutató

Augusztus 28-án, pénteken 17 órai kezdettel, a 13. Vásárhelyi Forgatag keretében a marosvásárhelyi vár udvarán (250. sátor) mutatják be az *Időtár V/6* című kötetet, Marosvásárhely történelmi és társadalmi adattárát, amely napról napra követi a város és környéke életét 1936-tól 1940 szeptemberéig, a II. bécsi döntés elfogadásáig. A szerzőpárossal – Se-

bestyén Spielmann Mihállyal és Diamantstein Györggyel – Káli Király István, a kötet szerkesztője és Király István kiadóvezető beszélget. Ugyanebben a sátorban 18 órai kezdettel irodalmi, kulturális, tudományos légyottra hívnak a könyvek, „Vakrandi egy könyvvel” címmel.

Mesedélután

Augusztus 27-én 18 órától a Maros Megyei Gyermekkönyvtárban mesedélután lesz, ahol a mesék életre kelnek és tanulási eszközökké válnak. Az eseményre 5 és 12 év közötti gyermekeket barátságos hangulatban fogadják, ahol az olvasás felejtethetetlen élményt nyújt. Az alkalom jó arra, hogy bővítsék a gyerekek szókincsét és szövegértési készségét.

Újabb légtérsértést észleltek Romániában

Újabb légtérsértést észleltek hétfő hajnalban Románia délkeleti részén a hadsereg radarjai. A Moldova irányából Galac megye légterébe berepült drón felkutatása érdekében a térségbe küldték a román légierő két F–16-os harci repülőgépét és egy helikopterét – közölte a román védelmi minisztérium.

A légteret figyelő berendezések 6 óra körül szakadozó radarjeleket észleltek a moldovai Cahul térségében. Az egyik jelet később a Galac megyei Târgu Bujor térségében is érzékelték.

A katonai parancsnokság riasztása nyomán a katasztrófavédelem 6 óra 12 perckor a mobiltelefonokra küldött RO-Alert-üzenetben figyelmeztette az érintett térség lakosságát a légtérből lezuhanó tárgyak becsapódásának veszélyére.

A Vrancea megyei Garoafa községhez tartozó Ciușlea faluban, egy ház körül körülbelül 300 méteres körzetben evakuálták a la-

kókat hétfőn, miután egy diófa tetején egy lezuhant drónra bukkantak; a területet a vizsgálatok befejezéséig lezárták. Laurențiu Diaconu, a község polgármestere az Agerpresnek elmondta, a drón vélhetően a reggeli órákban zuhant le, de csak néhány órával később vették észre egy diófán, közel egy lakóházhoz. „Szemtanuk szerint körülbelül 8:30-kor erős zúgást hallottak, amit robbanás követett. Az ingatlan tulajdonosa erős üzemanyagszagot érzett, de a drónt csak 13 óra körül találták meg egy diófán, mintegy öt méterre a háztól” – részletezte Diaconu, aki szerint a drón kettétört, egyik része a fán maradt, a másik a földön hevert. A hatóságok azonnal biztonsági intézkedéseket vezettek be, evakuálták mintegy 300 méteres körzetben a lakosságot és lezárták a területet – tette hozzá. A helyszínen tűzoltók, rendőrök, a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) és a védelmi minisztérium csapatai vizsgálódnak, hogy megállapítsák, volt-e robbanószer a drónban. *(MTI/Agerpres)*

Rendkívüli ülésszak a parlamentben

Háromnapos rendkívüli ülésszak kezdődött hétfőn a parlamentben. A szenátus és a képviselőház az országos helyreállítási terv (PNRR) mérföldköveinek teljesítéséhez szükséges több törvénytervezetet is megvitat.

Mircea Abrudean szenátusi elnök múlt hét végi bejelentése szerint a felsőház egyebek mellett a megújuló forrásokból származó és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén ipari, illetve közlekedési felhasználásának jogi keretéről tárgyal. A jogszabály elfogadása az országos helyreállítási terv 126-os mérföldköve, és szerepel a 2,84 milliárd euró értékű ötödik kifizetési kérelem jóváhagyásához szükséges, még teljesítetlen reformok között. A szenátus plénuma és szakbizottságai más fontos ter-

vezeteket is napirendre vesznek, ezek közül több esetében a felsőház szavaz döntő házként – tette hozzá.

A képviselőházban napirenden szerepel egyebek mellett a feddhetetlenségi törvény újbóli megvitatása, miután az alkotmánybíróság augusztus 17-i határozatában alaptörvénybe ütközőnek ítélt bizonyos előírásokat. A tervezetet elsőként a képviselőház tárgyalja újra. Emellett az alsóház a szenátus által első házként elfogadott törvénytervezeteket is megvitat és szavaz róluk.

A parlament rendes ülésszaka szeptember 1-jén kezdődik, így ez a parlamenti szünet utolsó hete. Augusztus 31-éig ugyanakkor több jogszabálynak is hatályba kell lépnie ahhoz, hogy Románia teljesítse a PNRR-ben vállalt mérföldköveket. *(Agerpres)*

Az Európai Bizottság 6,1 milliárd eurót hagyott jóvá Ukrajna védelmi beszerzéseire

Az Európai Bizottság 6,1 milliárd euró értékű védelmi beszerzést hagyott jóvá Ukrajna számára, az összegből többek között lég- és rakétavédelmi rendszereket, rakétákat, lőszereket és radarokat vásárolhatnak – közölte a brüsszeli testület hétfőn.

Az Ukrajna függetlenségének napján bejelentett támogatás az Európai Bizottság közlése szerint Ukrajna védelme és az orosz támadásokkal szembeni ellenálló-képességének növelése melletti uniós elkötelezettségét erősíti meg.

A 6,1 milliárd eurós összeg a 90 milliárd eurós Ukrajna-támogatási hitel részét

képezi. A bizottság szerint a védelmi képességek megerősítését különösen sürgetővé teszik az egyre intenzívebb orosz ballisztikusrakéta- és dróntámadások. Júliusban 376 rakétacsapás hajtottak végre Ukrajna ellen – tették hozzá.

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke a bejelentés kapcsán hang-

súlyozta: Európa támogatása továbbra is töretlen. Mint mondta, az orosz támadások fokozódásával az EU növeli támogatását annak érdekében, hogy Ukrajna megvédhesse lakosságát és légterét.

Az Európai Unió és tagállamai 2022 óta összesen 220,2 milliárd euró támogatást nyújtottak Ukrajnának. Ebből 3,8 milliárd euró a befagyasztott orosz vagyoneszközökből származó bevételekből származott – közölte az Európai Bizottság. *(MTI)*

11.971 személynek folyósítottak különnyugdíjat

Az Országos Nyugdíjpénztár (CNPP) vasárnap közölt adatai szerint júliusban 11.971 személynek folyósítottak különnyugdíjat, eggyel többnek, mint előző hónapban. Ezt a szolgálati nyugdíjnak is nevezett juttatást nem a hozzájárulás és a szolgálati idő alapján számolják ki, mint az öregségi nyugdíjat, hanem speciális törvények szabályozzák. A CNPP közleménye szerint júliusban 5851 személy a bírák és ügyészek jogállásáról szóló törvény alapján részesült a különnyugdíjban, amelynek átlagos

összege 25.638 lej volt. A diplomaták nyugdíját szabályozó törvény alapján 776 személy kapott nyugdíjat. Ennek átlagos összege 7036 lej volt. A volt parlamenti tisztviselők (860 személy) átlagban 6276 lejes, a polgári repülés terén dolgozók (1317 személy) 13.133 lejes, a számvevőszéki alkalmazottak (706 személy) 10.727 lejes különnyugdíjat kaptak júliusban. A törvényszéki és ügyészségi kiegészítő személyzet (2461 személy) átlagban 7341 lejes külön nyugdíjban részesült. *(Agerpres)*

Milyen országban élünk?

(Folytatás az 1. oldalról)

Valójában ez az állam mércéje: nem a politikusok beszédeiben vagy a televízióban elhangzó ígéretekben, hanem abban, ahogyan az embereivel bánt, amikor azok a legnehezebb helyzetben vannak. És ha közel egy év után is 52 család keres nyugalmat idegen otthonokban, miközben szegény vagy beteg gyermekek kockáztatják, hogy támogatás nélkül maradnak, akkor a kérdés már nem az, hogy az állam törődik-e az állampolgárral, hanem az, hogy mennyi maradt abból az államból, amelynek gondoskodnia kellett volna róla.

Románia vasárnap már 110. napja volt kormány nélkül, és 62 nap telt el azóta, hogy miniszterelnök-jelöltet állítottak. Nicușor Dan elnök arra vár, hogy a pártok egyértelmű parlamenti többséget mutassanak, mielőtt új jelölést tenne, míg a PSD és a PNL–USR–RMDSZ-szö-

vetség különböző jelölteket támogat a Victoria-palota posztjára.

A kormányválság május 5-én kezdődött, amikor a PSD bizalmatlansági indítványát elfogadta a parlament. A szociáldemokraták ezután kiléptek a kormánykoalícióból, és az AUR oldalán támogatták az indítványt, így az Ilie Bolojan vezette kabinetet feloszlatták. Azóta a teljes hatalommal bíró új végrehajtó hatalom kinevezésére irányuló kísérletek kudarcot vallottak.

Teljes jogkörrel rendelkező kormányunk tehát még nincs, mert a politikusok, ahelyett hogy az emberek jólétén munkálkodnának, továbbra is a koncon marakodnak. Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke arra számít, hogy Nicușor Dan elnök szeptemberben jelöltet állít a miniszterelnöki posztra, és hiszi, hogy a kormányalakítás következő kísérlete sikeres lesz. Véleménye szerint a jelenlegi válságnak mind

strukturális, mind személyes okai vannak. A PSD és a PNL kapcsolata is problémát jelent. Úgy véli, hogy a következő kabinet kisebbségi lesz, és el kell kerülni az előre hozott választásokat.

Közben „természetesen” folytatódik az energiavita is. Bogdan Ivan volt energiaügyi miniszter azt állítja, hogy augusztus 21-én, pénteken több nagy ipari fogyasztó kapott értesítést, amelyben figyelmeztették őket, hogy esetleg korlátozniuk kell energiafogyasztásukat, két nappal azután, hogy Ilie Bolojan ideiglenes miniszterelnök azzal vádolta meg őt, hogy pánikot keltett a lehetséges energiaválságról szóló üzeneteivel.

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy Románia öt reprezentatív szakszervezeti konföderációja – az Alfa Kartell, a CNSLR-Frăția, a CSDR, a Meridian és az Országos Szakszervezeti Tömb (BNS) – közös nyilatkozatban követeli az egységes

közalkalmazotti bértörvénytervezet azonnali visszavonását. Az érdekvépviseletek szerint a jelenlegi tervezet nem számolja fel az igazságtalanságokat, hanem újabb társadalmi feszültségeket gerjeszt, ezért a reform nulláról való újrakezdését várják egy teljes jogkörrel rendelkező új kormánytól. A szakszervezetek szerint aggasztó, hogy egy ügyvivő, politikai legitimitás nélküli kabinet hosszú távú, rendszerszintű döntéseket akar áterőltetni.

A szakszervezeti konföderációk szerint a bérreform tervezetének legnagyobb problémája a pótlékok korlátozása, amely a beralap 20 százalékában maximalizálná azokat. Ez a döntés közvetlenül veszélyezteti a törvény által elismert juttatásokat – különösen a saját bevételből gazdálkodó, szakosodott kórházak esetében, ahol a dolgozók így elesnének a jogszabály szerint járó magasabb pótlékoktól.

A közlemény szerint a tervezet a szektorális sajátosságokat is figyel-

men kívül hagyja: az oktatásban tekint a 2023-as sztrájk után tett ígéretektől a pedagógusok, valamint a kiegészítő személyzet béreire vonatkozóan. A kulturális szférában a javaslat továbbra is a vezetői tisztségeket

favorizálja a szakemberek elismerése helyett, a közigazgatásban beharangozott emelések pedig csak a felső vezetők egy szűk rétegét érintik. A konföderációk emellett határozottan visszautasítják, hogy az országos helyreállítási terv (PNRR) teljesítésére hivatkozva, az érdemi társadalmi párbeszédet megkerülve fogadjanak el egy kapkodva összeállított, elhibázott törvényt.

„Romániának nincs szüksége még egy olyan törvényre, amely csak áthelyezi az igazságtalanságokat egyik területről a másikra. Nem fogadunk el olyan reformot, amely az emberek nélkül és az emberek ellenében készül” – áll a szakszervezeti konföderációk közös közleményében.

Jogos tehát a kérdés: milyen országban élünk?

Erősödött a lej hétfőn

Erősödött hétfőn a román deviza az euróhoz képest, amelynek az értéke a Román Nemzeti Bank középárfolyama szerint 0,45 banival (0,09 százalékkal) 5,2536 lejre csökkent az előző banki napon jegyzett 5,2581 lejről. Gyengült viszont a román fizetőeszköz az amerikai dollárhoz képest, amelynek az árfolyama 1,11 banival (0,25 százalékkal) 4,5037 lejre nőtt a pénteki 4,4926 lejről. A svájci frankhoz képest erősödött a lej; előbbi árfolyama 0,99 banival (0,18 százalékkal) 5,6230 lejről 5,6131 lejre csökkent. Az arany grammonkénti ára a pénteki 661,7120 lejről 672,2462 lejre nőtt hétfőn. *(Agerpres)*

Hétvégi bevetésen a hegyimentőegységek

Az elmúlt 24 órában a legtöbb riasztást – négyet-négyet – a Brassó és a Kolozs megyei hegyimentők kapták, a brassói városi, valamint a Neamț és a Szeben megyei Salvamonthoz két-két segélykérés érkezett. A hegyimentők 18 személynek nyújtottak segítséget – számolt be hétfő reggel a Facebook-oldalán a Salvamont. A bejegyzés szerint a hegyimentők hat személyt szállítottak kórházba, egyet holtan találtak. A holttestet átadták az igazságügyi orvostani intézet munkatársainak. Ugyanakkor 54 betelefonáló a turistaútvonalak állapotáról kért információkat és tanácsokat. Egy Kolozs megyei turista lezuhant szombaton egy szikláról a Csalhó-hegységben; SMURD-mentőhelikopterrel szállították a marosvásárhelyi sürgősségi kórházba. A férfit a Neamț megyei hegyimentők szedték össze és vitték el oda, ahol helikopterre lehetett tenni. Diana Cimpoeșu, a SMURD Iași megyei koordinátora szerint az esés következtében a férfi beütötte a fejét és egy időre eszméletét veszítette. Amikor a mentőorvosegység átvette, a férfi már eszméleténél volt, együttműködő, hemodinamikailag és légzésileg stabil állapotban, normális vércukorszinttel, de retrográd amnézia tüneteit mutatta. Az orvos szerint koponyasérülést szenvedett, jobb halántékán és homlokán zúzódások voltak. Emellett kulcs-csont-, kéz- és lábtörést szenvedett. Miután a helyszínen stabilizálták és rögzítették a töréseket, a marosvásárhelyi sürgősségi kórházba szállították a SMURD helikopterével. *(Agerpres)*

220 ezren a Kolozsvári Magyar Napokon

Több mint 220 ezren vettek részt a 17. Kolozsvári Magyar Napok programjain. A vasárnap esti zárógálával és a Kolozsvári Magyar Opera Valahol Európában című főtéri előadásával véget ért a 17. Kolozsvári Magyar Napok egyhetes rendezvénysorozata, amelyen az összesített részvétel meghaladta a tavalyi 220 ezres adatot. A Kincses Kolozsvár Egyesület sajtóirodája tudatta: az augusztus 16–23. között, Tárt kapukkal jelmonddal 67 helyszínen megszervezett rendezvénysorozat több mint 600 programot kínált a kolozsváriaknak és a kincses városba látogató turistáknak. A főtéri zárógálán Oláh Emese, Kolozsvár alpolgármestere rámutatott: a mottó Kolozsvár szellemiségét fejezi ki, hiszen az önazonosság és a nyitottság nem kizárja, hanem kiegészíti egymást. *(MTI)*

Sokszínű Forgatótagban a város

Több száz program vár a marosvásárhelyiekre

Hét nap alatt 45 helyszínen 370 programból választhatnak a Vásárhelyi Forgatótagba bekapcsolódó marosvásárhelyiek és a városba látogatók – számokban így lehetne összefoglalni a 13. alkalommal megszülető nyár végi rendezvénysorozat lényegét. A szervezőcsapat illetékesei augusztus 24-i, hétfő délelőtti sajtótájékoztatójukon a legnépszerűbb forgatótagos helyszínek számító várudvaron a legfontosabb tudnivalókra hívták fel a figyelmet.

Nagy Székely Ildikó

Nagy Éva, a főszervező Marosvásárhelyért Egyesület elnöke elmondta: a vár csütörtök este népesül be, a többi helyszínen – egyebek mellett a Kultúrpalotában, a Nemzeti Színházban, a Teleki Tékában – azonban már korábban pörögni kezdenek a programok (a Tékaforgatótag már hétfőn beindult). A hagyományos, kézbe vehető programfüzet helyett ezúttal egy telefonról vagy számítógépről könnyen elérhető és használható online felületről (www.forgatag.ro) válogathatják össze az érdeklődők a napra, napszakra és kategóriára lebontott kedvenc programpontokat – tudtuk meg Nagy Évától, aki a továbbiakban a színházi programokat ismertető *Menyhárt Csabának*, a Spectrum Színház igazgatójának adta át a szót.

Még kaphatók színházjegyek

– A Spectrum Színház Egyesület öt éve partnere a Vásárhelyi Forgatótag szervezőcsapatának, ez alatt az idő alatt számos minőségi színházi előadást sikerült a marosvásárhelyi közönségnek bemutatni, és a visszajelzések alapján erre hatalmas igény is volt. Mivel idén kevesebb támogatási forrás állt rendelkezésünkre, mint a korábbi években, két olyan különleges vendéglőadásra koncentráltunk, amelyeket jó szívvel ajánlunk a vásárhelyi színházkedvelőknek. Szerdán este 7 órától a Forte Társulat mutatja be a Nemzeti Szín-

házban Ugron Zsolna Gyöngyélet című művét Horváth Csaba rendezésében. Az előadás az 1970-es évek Kalotaszegén játszódó történeten keresztül jeleníti meg, hogyan próbálnak a fiatalok a hagyomány, a közösségi elvárások és a saját döntéseik között utat találni maguknak. Pénteken este 7 órától a budapesti József Attila Színház Ivan Menchell *Sírpiknik* című darabját viszi közönség elé. A darab három nő évtizedes barátságán keresztül sok humorral mesél veszteségről, magányról, szerelemről és az újrakezdés lehetőségeiről. A két előadás két nagyon különböző világot hoz el nekünk, mégis van bennük valami közös: mindkettő arról beszél, hogy mi történik velünk, amikor valami kibillent bennünket abból, amit megszoktunk, amit biztosnak hittünk – vetítette előre a várható színházi élményt Menyhárt Csaba, majd arra is felhívta a figyelmet, hogy néhány jegy még megvásárolható a Visit Maros internetes felületen (Bilete Visitmures), valamint a Kultúrpalota jegypénztárában.

Nyitógála díjazással

Az elhangzottakat Nagy Éva a Forgatótag hivatalos megnyitójával kapcsolatos tudnivalókkal egészítette ki: az Erdélyi Hagyományok Házának köszönhetően csütörtökön délután 6 órától a Nemzeti Színházban a Duna Művészegyüttes a Kallós 100 emlékévéhez kapcsolódó Magyar táncképek című előadását mutatja

Menyhárt Csaba, Nagy Éva és Bálint Erika

Fotók: Nagy Tibor

be. A nyitógálán negyedik alkalommal adják át a Forgatótag tizedik évfordulóján létrehozott Bethlen Zsuzsanna-díjat.

– A díj egyfajta köszönet azoknak, akik támogatták a Vásárhelyi Forgatótagot. Az első évben tíz kitüntetettünk volt, azóta minden évben az elismerésben egy olyan személy részesül, akinek hálásak vagyunk azért, hogy a Forgatótag létrejöttében szerepet vállalt. Az idei díjazott személyére a gálán derül fény – tette hozzá a Marosvásárhelyért Egyesület elnöke.

Az ünnepi megnyitó után, csütörtök este 9 órakor nyílik meg a várbeli Borkert, ahova minden este élő zenével várják a közönséget. Idén bővítették az italfelhozatalt és a gasztro-nómiai kínálatot. Ami a zenei programot illeti, csütörtökön Farkas Kovács Tímea és zenekara koncertezik, pénteken a Műhely Banda, szombaton Nagy Csomor András és zenekara muzsikál, vasárnap pedig Boczog Botond és a Friday Rehab együttes szórakoztatja a jelenlevőket.

Gazdag várbeli kínálat minden korosztálynak

Bálint Erika, a Vásárhelyi Forgatótag főszervezője elsőként a várban péntek délelőtt kezdődő családi, kulturális, közösségi és szórakoztató programokról szólt, amelyek között

minden korosztály megtalálhatja a kedvére valót.

– Minden évben igyekszünk valamit újítani. Az a cél, hogy a családok vasárnap este feltöltődve távozzanak a Forgatótagról. Számos olyan partnerünk van, amellyel évek óta együtt dolgozunk, több mint húsz társszervező és több tucat civil szervezet, illetve intézmény színesíti az idei rendezvénysorozatot. A Vásárhelyi Forgatótag tehát nemcsak a szervezőcsapat, hanem számos olyan partnerszervezet munkájának eredménye, amelyek hónapokon át azért dolgoztak, hogy ezen a hétvégén gazdag, tartalmas programokat kínáljanak az idelátogatóknak – hangsúlyozta a főszervező.

Bálint Erika a legnépszerűbb programpontok közül a legélményt, bábszínházi előadásokat, gyermekkoncerteket, bohócparádét és gólyalábas csibészkedést is magába foglaló Csicsergő családi rendezvényeket emelte ki. Az Erdélyi Hagyományok Háza ezúttal is gondoskodik a kézműves-tevékenységekről, és örömmel néz, mese-mondással, táncpalotával is gazdagítja a felhozatalt. A Vásárhelyi Forgatótag egyik főtámogatója, a Gedeon Richter ezúttal is elhozza a várba az ingyenes szűréseket, prevenciós előadásokat, panelbeszélgetéseket kínáló Egészségforgatótagot, és termé-

szetesen a múzeumos programok sem maradnak el.

Némileg újtásnak számít a látványos felvonulással kezdődő Folkforgó, amelynek célja, hogy a néptánc ne csak színpadi élményt nyújtson, hanem a táncba való bekapcsolódásra, a táncosokkal való közvetlen találkozásra, beszélgetésre is lehetőséget adjon.

Az időszerű közéleti témákat körbejáró Dumateret szintén minden évben igyekeznek megújítani a szervezők. Ezúttal egyebek mellett a mesterséges intelligenciáról, az olimpiai felkészülésről, valamint a női szerepekről is szó esik majd a várudvaron.

A várszínpadon péntek este az Ego Sum, majd a Parno Graszt, szombaton Lengyel Gábor Roland, valamint Nagy Bogi és zenekara lép színpadra.

A Forgatótag-főszervező a 370 programpontra visszatérve hangsúlyozta: ez nemcsak egy jól hangzó szám, legalább ennyire fontos az is, hogy e mögött a szám mögött emberek és csapatok állnak.

– Ötven önkéntes csatlakozott a szervezőcsapathoz, és hatvan kézműves kínálja majd termékeit a Vár sétányon nyíló vásárban. Rajtuk keresztül, velük együtt válik a Forgatótag idén is egy különleges találkozóhellyé – tette hozzá Bálint Erika.

Korszerűsítési munkálatok Kibédén

Négy utcát aszfaltoztak le

A közelmúltban két jelentős korszerűsítési projekt is lezárult Kibédén. Az energiahatékonyság növelése érdekében folytatott napelemprojekt mellett számos utca is új aszfalréteget kapott.

Szeredai Vivien

A község polgármestere, *Zakariás Botond Csaba* lapunknak elmondta, hogy az Anghel Saligny program keretében négy utcát aszfaltoztak le: az Iskola utcát, a Kaszárnya utcát, a Pap szorost, illetve a Festő utcát. A közel 5 millió lej értékű beruházás során az utak új burkolatot kaptak, ezt követően pedig felfestették a közúti jelzéseket, és kihelyezték a közlekedési táblákat. A polgármester kiemelte, hogy a munkálatok hozzájárulnak ahhoz, hogy az utak rendezettebbek, átláthatóbbak és biztonságosabbak legyenek a közlekedők számára.

Szintén a közelmúltban felszerelték az új napelemeket a helyi kultúrotthon és az egészségügyi központ tetejére.

Zakariás Botond Csaba hangsúlyozta, hogy a beruházásnak köszönhetően a település saját energiafogyasztásának egy jelentős részét tudja majd megtermelni. Kiemelte, hogy a napelemekkel megtermelt energiával a közműintézmények ellátása, valamint a közvilágítás is fedezve lesz, ami hosszú távon jelentősen csökkentheti az energiaköltségeket, ugyanakkor környezetbarát megoldást is jelent.

– Ez számunkra fontos előrelépés, hiszen a korszerűsítés mellett a költségeinket is csök-

Fotó: a Kibédi Polgármesteri Hivatal Facebook-oldala

kentjük, és közben a környezetünkre is jobban odafigyelünk. A nap energiáját helyben használjuk, és ezzel egy fenntarthatóbb, takarékosabb megoldást választunk Kibéd számára – mondta.

A projekt összértéke meghaladja az 500 ezer lejt, és nagyrészt vissza nem térítendő forrásból valósult meg, az Energiaügyi Minisztérium Korszerűsítési Alapjának (FM) támogatásával.

Közzétették a pótérettségi végleges eredményeit

Augusztus 24-én, hétfőn közzétették a pótérettségi végleges eredményeit. Maros megyében az idei végzősök több mint 80 százaléka megszerezte a diplomát a vizsgaszakaszhoz.

Szeredai Vivien

Az eredményeket az oktatási minisztérium által erre a célra létrehozott honlapon és a vizsgaközpontoknál is közzétették. A tárca tájékoztatása szerint az idei pótérettségi országsszerte 33.455-en iratkoztak fel, közülük 28.500-an jelentek meg a vizsgán. 56 résztvevőt csalás vagy csalási kísérlet miatt zártak ki. A végleges eredmények szerint összesen 10.510-en vizsgáztak sikeresen, 887-tel többen, mint az óvások előtti eredmények alapján. A sikerességi arány így az eredetileg közölt 33,8 százalékról 36,9 százalékra nőtt. Az idén középiskolát végzettek körében országos szinten 37,8 százalékos volt a sikerességi arány, közülük 7.273-an mentek át a vizsgán. A korábbi évfolyamok végzősei közül 3.237-en pótérettségiztek sikeresen, ami 34,9 százalékos aránynak felel meg.

Mint arról a Népújság korábban beszámolt, Maros megyében idén 895-en iratkoztak be a pótérettségi, közülük 777-en vettek részt a próbákban, három diákot pedig a szabályzat megszegése miatt kizártak a vizsgákról. Az előzetes eredmények alapján 238-an szereztek meg a diplomához szükséges 6-os átlagot. Niță Fănică főtanfelügyelő-helyettes tájékoztatása szerint Maros megyében összesen 347 óvást nyújtottak be, ami a vizsgázók 44,65 százalékát jelenti. Az újraértékelést követően 125 esetben módosítottak a jegyen, az átmenési arány pedig 2,6 százalékkal növekedett. Így a végleges eredmények alapján az idén középiskolát végzettek közül a vizsgázók 32,9 százaléka szerezte meg a diplomát a pótérettségien.

Niță Fănică kiemelte, hogy a frissen középiskolát végzettek közül 7,4 százalékkal többen szereztek diplomát a pótérettségien, mint 2025-ben. A végleges eredmények alapján azok közül, akik idén fejezték be középiskolai tanulmányaikat, a diákok 83,9 százaléka szerzett érettségi diplomát a két vizsgaszakaszhoz.

Szolidaritási programokkal ünnepel a MureșHub

Augusztus 24–29. között a MureșHub több programmal emlékezik meg Ukrajna függetlenségi napjáról és védelmezőinek emléknapjáról. A kezdeményezés célja, hogy támogassák a Romániában élő ukrán menekülteket, és erősítsék a kapcsolatot a helyi és az ukrán közösségek között.

Augusztus 24-én, hétfőn Ukrajna függetlenségi napja alkalmából az IncludE UA 2 nevű program ukrán kedvezményezettjei videóüzenetben osztották meg gondolataikat a reményről, a háláról és a béke iránti vágyukról.

A második kezdeményezés középpontjában a napraforgó mint Ukrajna nemzeti virága áll.

A projekt keretében a Maros, Szeben, Fehér és Beszterce-Naszód megyei kedvezményezettek napraforgómagokat ültettek, majd a cserepeket román szomszédaiknak, barátaiknak és a járókelőknek ajándékozták. A kezdeményezés az ukrán menekültek beilleszkedését jelképezi: ahogy a növény gyökeret ereszt az új talajban, úgy próbálnak ők is új életet kezdeni Romániában.

Augusztus 29-én, szom-

Ukrán menekültek a máramarosszigeti határátkelőn

Fotó: Vajda György (archív)

A romániai közoktatás rejtett ára

Iskolába járunk vagy fizetett különóra?

Miközben Románia alkotmánya elviekben ingyenes közoktatást garantál minden gyermek számára, a valóságban az állami iskolarendszer hiányosságait a szülők kénytelenek mélyen a zsebükbe nyúlva ellensúlyozni. A Mentsétek meg a Gyermkeket (Salvați Copiii) szervezet legfrissebb felmérése – amely a romániai oktatási rendszer szélesebb körű helyzetét és kihívásait elemzi – erre is rávilágít: a gyermekek taníttatása mára óriási anyagi teherré vált, a magánórák rendszere pedig nemcsak a családok költségvetését meríti ki, hanem a meglévő társadalmi szakadékokat is tovább mélyíti.

Sófalvi Szidónia

Robbanásszerűen növekvő költségek: közel tízezer lej egyetlen tanévben

A felmérés adatai szerint egy gyermek oktatási és taníttatási kiadásai – beleértve a különórákat, az iskola utáni foglalkozásokat és a taneszközöket – átlagosan 9.818 lej emésztnek fel évente. Ez az összeg drasztikus drágulást mutat: 2021-hez képest mintegy 3.100 lejjel nőtt egy tanév átlagos ára, amit elsősorban a magánórák díjainak emelkedése (átlagosan 3 700 lejes növekedés) és a napközis program drágulása (2 500 lejes pluszköltség) duzzasztott fel.

Ez az anyagi teher a gyermek életkorával arányosan növekszik. Elemi tagozaton az átlagos éves költség 6.803 lej tesz ki gyermekeként, V–VIII. osztályban az összeg már eléri a 10.781 lejt, míg líceumban (IX–XII. osztály) eléri a 12.119 lejt tanévenként.

Magánórák: az állami tanterv kötelezővé vált pótléka

A magánóra mára elkerülhetetlen normává vált Romániában, különösen a sorsdöntő vizsgák – a kisérettségi és az érettségi – előtt. A felmérés – amely a romániai oktatási rendszer számos más hiányosságára és aspektusára is kiterjed – külön hangsúlyozza, hogy a 10 és 17 év közötti diákok 43 százaléka vesz részt rendszeresen magánórákon.

Az általános iskola felső tagozatán a diákok több mint fele, 57 százaléka szorul különóraira, míg a líceumban ez annyiban alakul, hogy 35 százalékuk jár magántanárhoz. A fővárosban és a nagyvárosokban még ennél is elkeserítőbb a helyzet, hiszen Bukarestben a diákok 60 százaléka vesz igénybe fizetett segítsé-

Illusztráció

Fotó: Sófalvi Szidónia

get. Ráadásul a különóraira járók 55 százaléka legalább két tantárgyból – leggyakrabban matematika és román nyelv és irodalom tantárgyakból – szorul erre rá.

Ez a gyakorlat súlyos havi kiadást jelent: két tantárgyból felvett magánóra átlagosan mintegy 1.000 lejes havi tételt jelent a családi költségve-

tésben. Azok a családok, amelyek kénytelenek magántanárt fogadni, kizárólag erre a célra átlagosan 6.234 lej költenek el egyetlen év alatt.

A szülői valóság: lemondások, nyomás és rendszerszintű beletörődés

A statisztikai adatok mögött hűvös családok és gyökeresen eltérő szülői stratégiák húzódnak meg. Az egyik nyolcadikos diák édesanyja felidézte, hogy a magyar tannyelvű oktatásban a román nyelv elsajátítása folyamatos kihívást jelentett a gyermekének, így ötödik osztálytól kezdve kénytelenek voltak magántanárhoz fordulni. Náluk a különórák havonta pontosan a fel-

hogy különórákra kell járnia a gyermeknek, de a mi elvünk az, hogy a gyermekbe és az ő jövőjébe fektetünk be, ami majd neki egy megfizethetetlen kincs.

Egy másik édesanya az iskolai és tanári hozzáállás miatti csalódottságát osztotta meg. Felidézte, hogy amikor egy szülői értekezleten felmerült, hogy a szaktanár nem adja le megfelelően az anyagot a vizsgák előtt, az volt az általános reakció, hogy úgyis mindenki megoldja magánúton.

Tehát mindenki részéről az az alapállás, hogy úgysem az iskolában tanulnak. Ez viszont szintem igenis felháborító. De tegyük fel, ez a normális, elfogadjuk, de akkor kérdelem én: miért kell iskolába járjanak? Délután 3-ig ott tartják őket az iskolában, majd délután a házik mellett járhatnak különórákra. Hol marad a szabadidejük, esetleg sport vagy más hobbi? – tette fel a kérdést a szülő, hozzátéve, hogy a családok többsége a gyermekét féltve nem mer kiállni a változásért, inkább fizet és a háttérben panaszkodik.

A felmérés adatai pontosan alátámasztják ezt a szülői aggodalmat: a Mentsétek Meg a Gyermkeket felméréséből kiderül, hogy tíz V–VIII. osztályos diák közül nyolcan napi 8 órát, míg 40 százaléka napi 10 órát tölt tanulással (iskolai és otthoni tanulással). Ráadásul 41 százalékuk úgy nyilatkozott, hogy a tanórák után napi több mint 3 órát kénytelen kizárólag a házi feladatok elkészítésére fordítani, ami a magánórákkal kiegészülve teljesen felemészti a gyerekek szabadidejét.

A megkérdezettek között ugyanakkor megjelent a megelőző gondoskodás szándéka is: egy ötödikes gyermek édesanyja elmondta, hogy ők nem az iskola hibáztatása miatt, hanem pluszsegítségként döntöttek a román különóra mellett, nehogy nyolcadik osztályban derüljön ki a lemaradás. Ezzel szemben akad olyan szülő is, aki határozottan elutasítja ezt a gyakorlatot. Szerinte a

magánórák jelentős része csak a szülők szorongásának következménye, és úgy véli:

– Sokszor a gyerekeknek kellene leülni és megtanulni az anyagot, nem kimondottan magántanárhoz fordulni. Telefont elvenni és odaülni tanulni!

Jövedelmi szakadékok és feladott alapvető szükségletek

A magánórák rendszere éles válsztóvonalat húz a tehetősebb és a szegényebb családok közé, elmélyítve a társadalmi egyenlőtlenségeket. A felmérés rávilágít, hogy a háztartás jövedelme közvetlenül meghatározza a gyermek felkészülési lehetőségeit. Az 5.000 lejnél kevesebb havi nettó jövedelemmel rendelkező családoknál a diákok mindössze 35 százaléka tud magánórára járni. Az 5.000 és 10.000 lej közötti jövedelmi sávban ez az arány 48 százalékra emelkedik, a 10.000 és 20.000 lej közötti háztartásokban eléri az 56 százalékot, míg a 20.000 lej feletti havi jövedelmű családoknál a gyerekek 65 százaléka jár különórára.

Az alacsonyabb és közepes jövedelmű családok számára a gyermek taníttatása gyakran drámai kompromisszumokkal jár. A megkérdezett szülők 25 százaléka nyilatkozott úgy, hogy a magánórák díjának kifizetése miatt kénytelen volt feladni vagy elhalasztani más alapvető családi szükségleteket, beleértve az egészségügyi ellátást, az orvosi kezeléseket, a lakáskarbantartást vagy a pihenést.

Bár a romániai felmérés és elemzés átfogóan vizsgálja az iskola elhagyásának veszélyeit, az infrastruktúra hiányosságait és a pedagógusi pálya kihívásait is, az adatok egyértelműen bizonyítják: az ingyenes állami oktatás illúziója mögött egy olyan párhuzamos oktatási piac működik, amely súlyosan túlterheli a szülőket, és már az iskolapadban eldönti a gyermekek jövőjét a szülők pénztárcájának vastagsága alapján.

Bonyha

SZERKESZTETTE: NAGY SZÉKELY ILDIKÓ

Az ivóvízes projekt is új esélyt kapott

(Folytatás az 1. oldalról)
a héderfáji szennyvíztisztító állomáshoz csatlakoztatják. A projektet – a többi PNRR-s beruházáshoz hasonlóan – a Környezetvédelmi Alap Igazgatósága (AFM) vette át – tette hozzá Ozsváth István Csaba.

Tavaly októberben adtunk hírt arról, hogy az Anghel Saligny program keretében az ivóvízhálózat bővítésére támogatást nyert projektet a kormány megsejtorítások miatt leállították. Az alpolgármester elmondta, hogy az RMDSZ közbenjárásával a beruházás mégis megvalósulhat, jelenleg a közbeszerzési eljárás zajlik a kivitelező kiválasztására.

– Az Aquaserv igazgatójától tudom, hogy több mint ötven cég jelentkezett, tehát van érdeklődés ez iránt a munkát iránt. A hálózatot először a községközpontban, majd a többi hat településen fogjuk bővíteni – tájékoztatott az előljáró.

Megújult a községháza

Múlt év őszén még építőtelep fogadta a bonyhai polgármesteri hivatalba érkezőt, ma már egy megújult, modern épület vár a hivatalos ügyeket intéző lakosokra. Amint arról korábban is beszámoltunk, az önkormányzat 2023-ban a PNRR-n keresztül hívott le egy 2,5 millió lej értékű támogatást a polgármesteri hivatal székhelyének felújítására és energiahatékonyságának növelésére. A munkálat – amely egyebek mellett szigetelést, nyílászárócsere

és napelemek beépítését is magába foglalta – 90%-ban elkészült, az épületet a tavasszal adták át, most költöztetik vissza a bútorzatot és egyéb berendezéseket, ezenkívül az archívumot is rendezik – tájékoztatott Ozsváth István Csaba, majd hozzátette, hogy a munkálat részeként a hivatal parkolóját és az épület melletti zöldövezetet is felújították. A tervek szerint a továbbiakban az önkormányzat szolgáltatásainak digitalizálása következik.

Ami az infrastruktúra fejlesztését illeti, legutóbb Leppenden, Gógánban és Dányánban aszfaltoztak le önérből pár utcát. Miután meglesz a csatornázás, Kundon és Bernádon kerül még sor hasonló munkálatra – tudtuk meg az előljáró, aki azt is elmondta, hogy tavaly 64 térfelügyelő kamerát szereltek fel a községben a meglévő kamerarendszer bővítésére. A beruházásnak köszönhetően jóval kevesebb a lopás.

Ozsváth István Csabát a közeljövőbeli tervekről is megkérdeztük.

– Mivel az idei költségvetés nagy részét a csatornázásra különítettük el, néhány egyéb munkálat elmaradt, ezekre a továbbiakban keríténénk sort. Ilyen a bonyhai elemi iskola és a gógáni tanintézet felújítása. A községközponti kultúrotthon tetőzetét is szándékunkban áll rendbe tenni, továbbá egy parkosított játszótérre is szükség lenne Bonyhán – sorolta az alpolgármester a tennivalókat.

Ozsváth István Csaba

Kiürült otthonok a főutcában

Ozsváth Csabától azt is megtudtuk, hogy a bonyhai lakosság folyamatosan apad, idén alig tartottak négy-öt keresztelőt, miközben legalább nyolc temetésre került sor a községben.

– A fiatalok nem nagyon maradnak itthon, mert nincs munkahely, legfeljebb bolti eladónak lehet jelentkezni. Tavaly, tavalyelőtt többen ingáztak Marosvásárhelyre, az utóbbi időben azonban inkább beköltöznek a városba a munkaképes községbeliek. Ha végigmegyünk Bonyha központján, húsz olyan házat is láthatunk, ami üresen áll – körvonalazta az előljáró a nem túl biztató jelent, majd hozzátette: a kundi szász házakba ilyenkor, augusztusban azért szép számban jönnek haza nyaralni az elszármazottak.

Megmaradnak az iskolai osztályok

Ötszázhatvan gyermek – tizenötlet kevesebb, mint tavaly – kezd az új tanévet Bonyha község tanintézeteiben. Bár a létszám évről évre apad, idén is sikerül megtartani az eddigi osztályokat – tudtuk meg Gyerkő Annamária aligazgatótól.

Az intézményvezető elmondta, hogy a községközpont magyar tagozatára jelenleg 14 óvoda van beíratva; az elemi osztályok összesen 15 kisdíákkal indulnak: előkészítőben és első osztályban két-két gyermekkel, harmadikban hat, negyedikben öt iskolással, másodikosa idén nincs Bonyhának. Az alsó tagozaton két tanítónő oktat, a legfiatalabb diákok a harmadikosokkal, az elsősök a negyedikesekkel összevont osztályban tanulhatnak. A felső tagozat – a korábbi évekhez hasonlóan – kettesével összevont osztályokkal működik, összesen 31 diákkal: az ötödikesek a hatodikosokkal, a hetedikesek a nyolcadikosokkal tanulnak együtt, a vizsgatantárgyakból a végzősöknek külön tartják az órákat.

Anyanyelvükön még Gógánban tanulhatnak a községbeli gyermekek, a vegyes óvodai csoport 24-es létszámmal indul, az elemi iskola egyetlen összevont osztályában hét gyerek kezd a tanévet. Felső tagozat csak románul működik a településen, a gógáni magyar diákokat többnyire oda szokták beíratni. Bár van iskolabusz, csak egy-két gyerek ingázik a községközpontba, hogy magyarul tanulhasson – tájékoztatott az aligazgató.

Gyerkő Annamária azt is elmondta, hogy a román tagozatra járó magyar gyerekek heti két órában választható tantárgyként részesülhetnek anyanyelvi oktatásban. Ugyanez érvényes a dányániakra is, a múlt tanévben hetente négy opcionális magyarárájuk volt a diákoknak. Ez utóbbi településen nyolc gyerekkel működik egy vegyes óvodai csoport, amelynek óvó bácsija a lapunkban korábban bemutatott Herbeth Szilárd.

Fotók: Nagy Tibor

Kiváló gabonatermés, alacsony tejár

Új élet születése előtt a bonyhai farmon

Nem mindennapi esemény közepébe csöppentünk augusztus 19-én, múlt szerdán a bolyhai Szabó Józseffarmján. Egy világra jönni készülő kisborjú tartott ott izgalomban embert és állatot; megfigyelhető volt látni, ahogy a közelben lévő tehének mind vajdó társuk felé fordulnak, és néma jelenlétükkel kísérik végig a problémás szülést. Nem állt módunkban végigvárni a folyamatot, de bízunk benne, hogy a kis jövevény egészségesen megérkezett.

Szabó Józsefet rövid látogatásunk alatt arra kértük, meséljen mindarról, ami neki és családjának a mindennapi életet jelenti, a nehézségeket is beleértve.

– Nagypapám is gabonatermesztéssel és állattartással foglalkozott, én már a harmadik generációt képviselem. 1990-ben szálltam be a családi

gazdálkodásba, 2001-ben pedig céget alapítottam. A farm fő tevékenysége a tejtermelés, 150 szarvasmarhát tartunk, ebből 85 fejőstehén. Az állatok takarmányát, a búzát, az árpát, a lucernát magunk termesztjük meg, a többletet értékesítjük. Kétszáz hektáron gazdálkodunk, amiből 120 hektár részben saját, részben bérelt szántó-

föld, nyolcvan hektár pedig a helyi önkormányzattól bérelt legelő.

– Milyen volt az idei termés? – tudakoltuk vendéglátónktól.

– A Jóistennek hála, itt, a mi vidékünkön nagyon jó volt az időjárás, csak augusztus elejétől kezdett aszály lenni. A búza- és az árpatermés is kiváló.

„Vastehenek” a környéken

– Beszéljünk egy kicsit a tejelőállítás technológiai részéről.

– A fejőházunkban egyszerre 12 tehénrel foglalkozunk, naponta kétszer fejünk. A gépeket mind önérből vásároltuk, csak egyszer éltünk a pályázás lehetőségével. A Pro Economica Alapítványtól kaptunk egy 15 ezer eurós támogatást, abból egy takarmánykeverő gépet vásároltunk. Az állatok takarmányához a receptet egyébként külön nutricionista szakember készíti nekünk. A gépparkot folyamatosan újítjuk, idén tavasszal is vásároltunk új gépeket. A pályázásra visszatérve, nagyon sok vele a papírmunka, és sok a megkötés, ezért sem próbálkoztunk ilyesmivel az elmúlt években. Talán, ha leegyszerűsíténék a folyamatot...

– Hogyan értékesítik a tejet?

– 2004 óta vannak tejautomatáink. Először Dicsőszentmártonban helyeztünk ki két gépet, most már itt, Bonyhán és Szászcsáváson is van egy-egy tejadagolónk. Csak az a baj, hogy elég kevés mennyiség fogy. Megfigyeltem, hogy ahogy hal ki az idősebb lakosság, úgy esik vissza a kereslet, a fiatalok ugyanis tapasztalatuk szerint nem igazán veszik a tejet. A többletet rendszerint felvásároltatom a csarnokban. Naponta 2100 liter tejet állítunk elő, ennek 20%-a kerül az automatákba. Ami az állatokat illeti, az idős teheneiket el szoktuk adni, a bikaborjakat pedig felneveljük, és 400 kilósan értékesítjük.

Literenként 20 bani a veszteség

– Melyek a mostani időszak legnagyobb kihívásai?

– A tavaly 2,60 lejt kaptunk a tej literéért, idén tavasszal lement az ára 1,30-ra. Jelenleg 1,60 lejért tudjuk li-

terét értékesíteni, ez is nagyon kevés az üzemanyag-drágulás miatt. Egy liter gázolaj (motorina) 10,14 lej. A jelenlegi helyzetben elmondhatom, hogy a saját zsírunkból élünk, vagyis abból, amit eddig sikerült félretenni. Egy liter tej előállítás a megfelelő technológiával legalább 1,80 lejbe kerül, tehát minden liter után 20 bani a veszteség. És közben fizetni kell a számlákat és a négy alkalmazottunkat.

– Milyen tervei vannak?

– Szeretném továbbfejleszteni a farmot, csak a tejár normalizálódna. A kisebbik lányomnak állategészségügyi végzettsége van, reményeim szerint a gazdaságunkban ő jelenti majd a negyedik generációt.

A bemelegítés fontossága

Döntetlenre játszott a Sepsi OSK és az FCV Farul a labdarúgó-Szuperliga 6. fordulójában, vasárnap. A gól nélküli első félidő után Batzula Hunor a 49. percben megszerezte a vezetést a háromszékieknek, de a konstancai együttes három perccel később egyenlített: Denis Alibec szögletéből Sima fejtelt a kapuba. Mivel egyik csapat sem tudta megszerezni a győztes gólt, így a székelyföldi együttes hét ponttal a tizedik, a Farul pedig kilenc ponttal a hetedik helyen áll.

Bálint Zsombor

Ismét két pontot veszített hazai pályán a Sepsi OSK, amely akár azon is múlt, hogy Oberlin nem vette komolyan: pályára lépés előtt érdemes alaposan bemelegíteni. Az OSK csatára tipikusan az a játékos, aki nem az alaposságáról és komolyságáról híres, hiszen a tehetségével nem ezen a szinten kellene játszania. Ezúttal 1-1-nél azért küldte be Ovidiu Burcă, hogy villanásaival döntse el a mérkőzést. Három perc után azonban cserét kellett kérnie, mert az első gyorsítása során meghúzódot. Ez olyankor fordul elő, amikor vagy nincsenek kellően bemelegedve az izmok, vagy túl vannak terhelve, ám utóbbiról ebben az esetben nem lehet szó. Ezt a hibát tetézte Burcă döntése, aki nem csak Mawát cserélte le Oberlin beküldésekor, hanem az addig legveszélyesebb Herast is, és amikor a sérültet cserélni kellett, nem az egyetlen kispadon található támadót, Ghimfuş (sem Funsho, sem Cmiljanić nem volt a keretben) küldte be, hanem a védekező középpályás Cîmpeant. Ettől a perctől kezdve pedig esélytelen volt a gólszerzés, pedig addig az OSK volt a jobb csapat. Így viszont örvendhet, hogy nem kapott ki.

Herasról beszélve, az első félidőben négyszer is veszélyes volt. A 7. percben betört a jobb oldalon és az ötös sarka közeléből a hosszú sarok mellé gurított, később az utolsó pillanatban blokkolták a védők, majd a 32. percben 14 méteres lövését Munteanu mentette a léc alól szögletre. Továbbá Batzula lehetőségét említhetjük, aki a 15. percben helyzetbe cselezte magát, ám kissé balra kisodródva nem találta el a kaput, illetve a legnagyobb hazai helyzetet Doru Andrei hagyta ki a 45+1. percben, aki remek passzt kapott Mawától, de 14 méteres lövését a kapus ki tudta öklözni.

A Farul részéről Doicaru volt veszélyes a 17. percben, aki a kapu előterében egyedül nem tudta átvenni a labdát, majd Radaslavescu lövését Rose blokkolta. A 39. percben Gustavo Marins fejesénél Lazar gyűjtötte be a labdát két vendégcsatár elől.

A második félidő az OSK támadásaival rajtolt, és a 49. percben Batzula remek gyorsításából megszületett a gól: frontálisan tört be, Herasszal kényszerítőzött, a védők nem támadták meg, így 12 méterről laposan ballal a jobb alsó sarokba lőtt (1-0). A Farul három

Jegyzőkönyv

Labdarúgó-Szuperliga, 6. forduló: *Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Konstancai FCV Farul 1-1 (0-0).*

Sepsiszentgyörgy, Sepsi Duna stadion. Vezette: Marcel Bîrsan (Bukarest) – Mircea Grigoriu (Bukarest), Adrian Ghinguleac (Bukarest). Tartalék: Roxana Timiş (Nagyszeben). VAR: Radu Petrescu (Bukarest). VAR-segéd: Mircea Orbuleţ (Bukarest). Ellenőr: Cristian Nica (Ploieşti), Romulus Gabor (Vajdahunyd).

Sepsi OSK: Lazar – Cascardo (83. Otelîţă), Rose, Karamoko, Vianna (83. Vătăjelu), Silaghi, Păun, D. Andrei, Batzula, Mawa (58 Oberlin, 64. Cîmpean), Heras (58. Davordzie).

Farul: Munteanu – Bouzamoucha, Dican, Gustavo Marins (46. Sima), Sîrbu, Njike, Ahlinvi (85. N. Popescu), Țicu, Sylvestre (46. Alibec), Doicaru (85. Mărincean), Radaslavescu.

Gólszerzők: Batzula (49.), illetve Sima (52.).

Sárga lap: Rose (38.), Karamoko (88.), illetve Gustavo Marins (22.), Radaslavescu (82.).

Fotó: a Sepsi OSK közösségi oldala

perccel később hatalmas védelmi baki után egyenlített: egy bal oldali szögletnél Sima teljesen egyedül fejelhetett a kapu előteréből két méterre, így a labda úgy is a hálóban kötött ki, hogy nem találta el a legjobban a labdát (1-1).

Néhány perccel később jött Burcănak a nem a legihletettebb cseréje, Oberlin „mutatványa”, és ezt követően a vendégeké volt a terep, akik kétszer is elszalasztották a győzelem lehetőségét. A 67. percben Alibec szögletből tette próbára Lazárt, a 80. percben pedig Radaslavescu nyolc méterről, a jobb oldalról kapásból vágta rá, Lazar pedig a léc alól tolta fölé.

Ezzel az eredménnyel a Sepsi OSK zsinórban a negyedik döntetlenjét érte el, aminél azért jobb lenne két vereség és két győzelem... Aggasztó, hogy a csapatnak hat meccs alatt – alig három góllal – a második leggyengébb a csatársora az eggyel kevesebb meccset játszott FK Csíkszereda után. A 7. fordulóban a háromszékiek a CFC Argeş vendégeiként lépnek pályára szombaton este fél héttől.

A tabella

1. Dinamo 1948	6	4	1	1	13- 4	13
2. FCSB	6	3	2	1	9 - 5	11
3. Rapid 1923	6	3	2	1	7 - 3	11
4. CSU Craiova	6	3	1	2	13- 8	10
5. CFC Argeş	5	3	1	1	4 - 3	10
6. Corvinul 1921	6	2	3	1	7 - 3	9
7. FCV Farul	6	2	3	1	10- 8	9
8. Kolozsvári FCU	5	3	0	2	7 - 6	9
9. Petrolul 52	6	3	0	3	4 - 8	9
10. Sepsi OSK	6	1	4	1	3 - 3	7
11. CFR 1907	5	2	0	3	8 - 8	6
12. SC Oţelul	5	1	3	1	6 - 6	6
13. FC Voluntari	6	1	1	4	5 -16	4
14. FC Botosán	5	0	3	2	6 - 8	3
15. UTA	6	0	3	3	3 - 9	3
16. Csíkszereda	5	0	1	4	2 - 9	1

Eredményjelző

* *Szuperliga, 6. forduló:* Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Konstancai FCV Farul 1-1, CSU Craiova – FC Voluntari 3-1, Kolozsvári CFR 1907 – FCSB 1-0.

* *2. liga, 4. forduló:* Sellemberki CSC 1599 – CS Afumaţi 1-1, Bukaresti Steaua – Újszentesi CSC 2-2.

Szoboszlai büntetőjével mentett pontot a Liverpool

Szoboszlai Dominik a 99. percben értékesített tizenegyesével mentett pontot a Liverpool, amely 2-2-es döntetlenre játszott a Newcastle United vendégeként az angol labdarúgó-bajnokság idénynyitó fordulójában.

A hazaiak már az 5. percben vezetést szereztek Anthony Elanga révén, a Liverpool pedig ugyan mezőnyfölényben futballozott, de az első félidőben nem tudott egyenlíteni. Csak a fordulás után sikerült – Cody Gakpo az 55. percben talált be –, ám a Newcastle szinte azonnal visszavette a vezetést: a csereként pályára lépő Joe Willock volt eredményes. A hajrában a Liverpool egyre nagyobb nyomást helyezett ellenfelére, de a vendégek sorra kihagyták helyzeteiket. A hosszabbítás ötödik percében aztán Lewis Hall szabálytalankodott a tizenhatoson belül, a megítélt büntetőt pedig Szoboszlai Dominik higgadtan a jobb felső sarokba lötte.

A magyar válogatott csapatkapitánya a mérkőzés után elmondta: imádja az ilyen helyzeteket és a rájuk nehezedő nyomást. A VAR-vizsgálat után eldöntötte, hogy ezúttal is a jobb felső sarkot választja, ugyanakkor elismerte: lehet, hogy előbb-utóbb változtatnia kell a büntetőjén, mert a kapusok már jól ismerik a szándékát.

A találkozót Szoboszlai mellett Kerkez Milos is végigjátszotta a Liverpoolban, utóbbi sárga lapot kapott.

Fotó: a Liverpool FC közösségi oldala

Norris a Hungaroring után Zandvoortban is győzött

A McLaren világbajnoki címvédő brit pilótája, Lando Norris nyerte vasárnap a Forma–1-es Holland Nagydíjat Zandvoortban. A 26 éves versenyző a nyári szünet előtti Magyar Nagydíjon, a Hungaroringen is elsőként ért célba, így sorozatban második futamgyőzelmét aratta. Norrisnak ez idei második, pályafutása során pedig a 13. F1-es sikere.

A második helyen a világbajnoki pontversenyt vezető olasz

A futamgyőztes Lando Norris, a McLaren brit versenyzője a Forma–1-es autós gyorsasági világbajnokság Holland Nagydíjának eredményhirdetésén a zandvoorti pályán 2026. augusztus 23-án.

Fotó: MTI/EPA/ANP/Remko De Waal

Andrea Kimi Antonelli végzett a Mercedesszel, míg csapattársa, George Russell lett a harmadik. A futamot több mint fél órára félbeszakították, miután a hazai közönség előtt versenyző négyszeres világbajnok Max Verstappen az első körben elveszítette uralmát Red Bullja felett, és a falnak csapódott. A holland pilóta sérülés nélkül megúszta a látványos balesetet.

A rajt előtt eleredő eső miatt nedves pályán indult a verseny, amelyet az első kör végén piros zászlóval megszakítottak. Az új rajtnál Antonelli megelőzte Norrist, és átvette a vezetést, később azonban a kerékcserek és a változó taktika miatt folyamatosan változott az élmezőny sorrendje. A verseny hajrájában

A vb-pontversenyek állása

* *versenyzők:* 1. Antonelli 242 pont, 2-3. Russell, Hamilton 183, 4. Norris 159, 5. Leclerc 155, 6. Max Verstappen (holland, Red Bull) 112, 7. Piastrri 104, 8. Isack Hadjar (francia, Red Bull) 68, 9. Lawson 49, 10. Gasly 44, 11. Arvid Lindblad (brit, Racing Bulls) 23, 12. Franco Colapinto (argentin, Alpine) 19, 13. Oliver Bearman (brit, Haas) 18, 14. Gabriel Bortoleto (brazil, Audi) 10, 15. Carlos Sainz Jr. (spanyol, Williams) 6, Hülkenberg 6, 17. Alexander Albon (thaiföldi, Williams) 5, 18. Esteban Ocon (francia, Haas) 3, Alonso 3

* *csapatok:* 1. Mercedes 425 pont, 2. Ferrari 338, 3. McLaren 263, 4. Red Bull 186, 5. Racing Bulls 66, 6. Alpine 63, 7. Haas 21, 8. Audi 16, 9. Williams 11, 10. Aston Martin 3

Norris a frissebb gumik jelentette tapadáselőnyt kihasználva előbb Antonellit, majd Lewis Hamiltont is megelőzte.

Az 55. körben Esteban Ocon pálya szélén megálló Haas-autója miatt virtuális biztonsági autós szakasz következett, amely újabb kerékcsereket eredményezett. Ezt követően Norris állt az élen, mögötte Russell, Antonelli, Hamilton, Charles Leclerc és Oscar Piastrri haladt. A Mercedes végül arra kérte Russellt, hogy engedje el maga mellett Antonellit, aki így megszerezte a második helyet.

Norris újabb győzelmével tovább erősítette pozícióját a világbajnoki címvédőként, miközben Antonelli megőrizte vezető helyét a pontversenyben.

A Forma–1-es világbajnokság a jövő hét végén az Olasz Nagydíjjal folytatódik Monzában.

Eredményjelző

Forma–1-es Holland Nagydíj, Zandvoort (72 kör, 306,587 km)

* *pontszerzők:* 1. Lando Norris (brit, McLaren) 2:04:44.859 óra, 2. Andrea Kimi Antonelli (olasz, Mercedes) 11.536 másodperc hátrány, 3. George Russell (brit, Mercedes) 15.906 mp h., 4. Lewis Hamilton (brit, Ferrari) 16.755 mp h., 5. Charles Leclerc (monacói, Ferrari) 17.258 mp h., 6. Oscar Piastrri (ausztrál, McLaren) 32.332 mp h., 7. Liam Lawson (új-zélandi, Red Bull) 1:09.915 perc h., 8. Nico Hülkenberg (német, Audi) 1 kör h., 9. Fernando Alonso (spanyol, Aston Martin) 1 kör h., 10. Pierre Gasly (francia, Alpine) 1 kör h.

* *pole-pozíció:* Norris

SZERKESZTI: NAGY-BODÓ SZILÁRD

A konnektorban lévő töltő mindig fogyaszt

A nyár folyamán mind a magyarországi, mind az erdélyi sajtóban fajsúlyos témaként jelent meg az energiatakarékosság. Ez nem is csoda, hiszen a nagy hőség szó szerint térdre kényszerítette az energiaellátásunkat. A jelenséggel kezdenünk kell valamit, hiszen borítékolható, hogy ez volt hátralévő életünk leghidegebb nyara. Nagy feladat hárul tehát a döntéshozókra: tenniük kell a klímaváltozás ellen, és meg kell erősíteniük az energiahálózatot, hogy ne kerüljünk ismét a krízis szélére.

Azonban az egyszerű földi halandók, azaz mi, állampolgárok is tehetünk azért, hogy jobb legyen a helyzet. Olyan apró dolgok is számítanak, mint hogy vízhiány idején nem töltjük fel a medencénket, nem öntözzük a gyepet, vagy energiakrízisben nem járattuk a klímát.

Felmerülhet persze, hogy a lakosság nagyobb részének nincs gyepe, klímája, és főleg medencéje sincs. Ilyen téren ők jóval kisebb fogyasztók, vagy durvábban fogalmazva: kisebb terhet jelentenek a hálózat számára. Viszont ők is takarékoskodhatnak, ezt pedig a pénztárcájuk is meg fogja köszönni. Erre az egyik legegyszerűbb megoldás az, ha kihúzzuk a konnektorból a töltőt, amikor éppen nem töltjük a telefonunkat, laptopunkat vagy egyéb elektronikai eszközünk.

A gyakorlat azt mutatja, hogy ilyen szempontból kétféle ember létezik: az egyik, aki mindig kihúzza a töltőt a konnektorból, amint feltöltődött az eszköze, és a másik, aki egyáltalán nem foglalkozik ezzel. Utóbbiaknak valamivel – ha nem is sokkal – magasabb lesz a villanyszámlájuk. Valószínűleg mindkét tábor tagjait érdekli a kérdés: mennyit fogyaszt egy töltő „üresjáratban”, vagyis akkor, amikor nem kapcsolódik hozzá semmi?

Töltő, illusztráció
Forrás: Emag

Az egyértelmű, hogy ekkor is van némi áramfelvétel, a kérdés csupán a mértéke. Ez az úgynevezett készenléti fogyasztás: az adapter elektronikus alkatrészei aktívak maradnak, hogy a csatlakoztatott eszközt azonnal tölteni kezdhessék. Lássuk hát, mennyi is az annyi!

Az említett készenléti fogyasztás elenyésző: körülbelül 0,1 és 0,5 watt között alakul. Ha viszont a töltők állandóan, a nap 24 órájában a konnektorban maradnak – márpedig a legtöbb fogyasztónál ez a helyzet –, a hónap végére összeadódó fogyasztás már megmutatkozik a villanyszámlán. Az Engadget cikke megjegyzi, hogy más elektromos eszközöknek is van készenléti fogyasztása. Elég például a tévére gondolni, amely folyamatosan készenlétben áll, hogy a felhasználó bekapcsolja a távirányítóval, de az alvó üzemmódban lévő számítógép is ilyen eszköz.

Természetesen nem várható el, hogy a tévét minden használat után áramtalanítsuk, a telefon- vagy laptoptöltő kihúzása viszont nem megterhelő feladat – ahogyan az sem, hogy a számítógépünket teljesen kikapcsoljuk az alvó üzemmód helyett. Ezzel egyrészt csökkentjük a saját fogyasztásunkat és a hálózatra nehezedő terhet, másrészt a villanyszámlánk is alacsonyabb lesz a hónap végén.

Aki nem akarja folyamatosan kihúzni és bedugni a töltőt, annak kényelmes megoldást jelenthet egy kapcsolós hosszabbító vagy az okoskonnektorok használata. Szem előtt kell tartani azonban, hogy ezek az eszközök is fogyasztanak áramot. A hosszabbítók többségénél világít a kapcsoló, az okosaljzatoknak pedig a Wi-Fi- vagy Bluetooth-kapcsolat fenntartásához van szükségük energiára, miközben a felhasználó utasításaira várnak. Vagyis a legbiztonságosabb és leghatékonyabb megoldás továbbra is az, ha egyszerűen kihúzzuk az adaptert a konnektorból.

Jubileumra nagyobb iPhone

Az Apple hamarosan bemutatja az idei Pro iPhone-okat, és velük együtt minden bizonnyal az első hajlítható készülékét is. A Pro modellek esetében azonban nem kell túl nagy változásra számítani: a dizájn nagyrészt változatlan marad, fejlődik a processzor és a kamera, érkezik egy új színváltozat, valamint visszatér a fekete variáns is. Az igazi érdekesség a hajlítható iPhone lesz, amelyről a megjelenése után mi is beszámolunk.

Jövő ősszel, azaz egy év múlva viszont arra lehet számítani, hogy valami sokkal érdekesebbel rukkol elő az almás vállalat. 2027-ben ugyanis 20 éves lesz

a világ egyik legnépszerűbb okostelefonja. A tizedik születésnap alkalmából megjelent iPhone X hatalmas változást hozott az akkori piacon, és alighanem valami hasonlót szeretne elérni az Apple jövőre is.

A hírek szerint a jövőben érkező telefonok még nagyobbak lehetnek. Az Apple állítólag azt tervezi, hogy a jubileumi mobil, vagyis az iPhone 20 kijelzője 7 colos lesz. Ez elsőre ugyan nem tűnik nagy változásnak az iPhone 17 Pro Max 6,9 colos méretéhez képest, ám pontosan kétszer akkora lenne, mint a legelső, csupán 3,5 colos kijelzővel felszerelt iPhone.

A kínai Digital Chat Station szivárogtató oldal korábban azt írta, hogy a 7 colos modell az iPhone 20 Pro Max lehet. Most újabb két információval jelentkezett.

Ezek közül az egyik megerősíti a korábbi értesülést, a másik pedig arról szól, hogy az iPhone 20 Pro is nagyobb képernyőt kaphat. Ez utóbbi 6,4 colos képtárlót jelentene, ami, ha csak kicsivel is, de meghaladja az iPhone 17 Pro 6,3 colos méretét. Ha igazak az értesülések, az azt jelenti, hogy jövőre a két Pro modell mindössze 0,1 hüvelykkel nő meg – lássuk be, ez azért nem túl forradalmi változtatás.

Persze egyelőre az is kérdéses, hogy igaznak bizonyulnak-e a pletykák, azaz valóban növekedni fog-e az iPhone-ok mérete. Gyaníthatóan nem ez lesz az egyetlen újdonság; az Apple-nek elő kell még állnia valami mással is a kerek jubileumra, mert a méretnövelés önmagában nemhogy kevés, de lényegében a semmivel egyenlő.

Ha azt szeretnék, hogy a közönség tényleg felkapja a fejét a 20. születésnapját ünneplő iPhone-ra, akkor valami sokkal nagyobb dobásra lesz szükség. Az előttünk álló bő egy évben egészen biztosan újabb szivárogtatások látnak majd napvilágot, a konkrét híresztelések pedig – a megszokott menetrend szerint – jövő tavasszal kezdenek majd el szállingózni. Addig viszont marad a találgatás.

iPhone 17 Pro Max, a jelenlegi csúcs-iPhone, illusztráció

Forrás: Apple

Komoly büntetést kapott a Meta

Az egyesült államokbeli Új-Mexikó állam azzal vádolta meg a közösségimédia-óriást, hogy közveszélyt okozott, és ártott a gyermekeknek. Az ügy eredményeképpen egy új-mexikói bíró arra kötelezte a Metát, hogy 567 millió dolláros kártérítést fizessen.

Az Euronews cikkében emlékeztetett, hogy Új-Mexikó legfőbb ügyésze még 2023-ban perelte be a céget, arra hivatkozva, hogy a cég nem védte meg a gyerekeket az online térben tapasztalható káros hatásoktól.

A vád szerint a Meta algoritmusai aktívan irányították a felnőtteket a tinédzser felhasználók által közzétett tartalmak felé, miközben a technológiai cég eltitkolta a fiatalokra leselkedő kockázatokat.

Az esküdtszék már márciusban arra a következtetésre jutott, hogy a Meta megsértette az állam tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló törvényét, mivel félrevezette a fogyasztókat platformjai gyerekekre vonatkozó biztonságáról. Raul Torres, Új-Mexikó legfőbb ügyésze az ítéletet követően – amellyel szemben a Meta fellebbez – úgy fogalmazott, hogy a döntés győzelem minden olyan szülő számára, ki aggódott amiatt, mit tesz a közösségi média a gyermekeivel, és minden olyan gyermek számára, aki megérdemli, hogy biztonságosabb online környezetben nőjön fel.

Az újonnan létrehozott, 567 millió dolláros alap mintegy háromnegyedét mentális egészséggel kapcsolatos kezelésekre kell fordítani, öt év alatt elosztva, a fennmaradó összeget pedig tájékoztató programoknak osztják szét. A Metának emellett félévente részletes jelentést kell benyújtania a bíróságnak az előrehaladásról és a kötelezettségek teljesítésére tett intézkedésekről. A techóriás közleményében úgy reagált, nem ért egyet a döntéssel, fellebbezni fog ellene, és hangsúlyozta, hogy mindent megtesz a felhasználók biztonságáért.

Nem melléleg a Metát már márciusban kötelezték, hogy Új-Mexikónak fizessen 375 millió dollár kártérítést, miután az esküdtszék megállapította, hogy a vállalat felelős a gyerekek veszélyeztetéséért, mert a platformjain kiszolgáltatót tette őket online zaklatók és ragadozók számára. Mindezek után kérdés, hogy mi lesz a fellebbezés eredménye, illetve, hogy a döntések nyomán bekövetkezik-e majd valamilyen változás a Meta-platformok működésében.

Műkincsek új megvilágításban

Újabb szegedi laboratórium csatlakozott az európai kutatási infrastruktúrához

Sikeresen zárult a Szegedi Tudományegyetem geokronológiai laboratóriumának felvételi eljárása az Európai Örökségtudományi Kutatási Infrastruktúra, az E-RIHS ERIC partnerintézményei közé. A laboratórium lumineszcens kormeghatározási szolgáltatása már a 2026. július 30-án megnyílt nemzetközi felhívásban is elérhető. A pályázók kerámiák, téglák, terrakotta műalkotások és különféle üledékek korának meghatározására vehetik igénybe a szegedi kutatók műszereit és szakértelmét. A benyújtott kutatási tervek tudományos kiválóságuk és megvalósíthatóságuk alapján értékelik.

Az ERIC, vagyis a European Research Infrastructure Consortium az európai jelentőségű kutatási infrastruktúrák létrehozását és közös, alapvetően nem gazdasági célú működtetését segítő európai uniós hálózat. A különböző témák köré szerveződő kutatási konzorciumok támogatják a kutatók és a tudás Európán belüli mobilitását, erősítik az Európai Kutatási Térséget, valamint lehetővé teszik, hogy a kutatók országhatároktól függetlenül hozzáférjenek különleges műszerekhez, gyűjteményekhez, adatokhoz és tudományos szolgáltatásokhoz.

Az E-RIHS 2025 márciusában nyerte el az ERIC jogállást. Szolgáltatásai a műtárgyak, régészeti leletek, az épített örökség és kulturális jelentőségű tájak vizsgálatát, értelmezését, dokumentálását és megőrzését támogatják. Az E-RIHS ERIC jelenleg 13 tagországot fog össze: 12 európai uniós tagállamot és az Egyesült Királyságot. Magyarország már az infrastruktúra alapító tagjai között is szerepelt, az SZTE FFI geokronológiai laboratóriuma pedig mostantól közvetlen szolgáltatóként kapcsolódik be a hálózat működésébe.

Szeged számára az ERIC-forma már nem ismeretlen: Magyarország az ELI ERIC alapító tagja, a város pedig az ELI-ALPS lézeres kutatóintézetnek ad otthont. Az E-RIHS-hez történő csatlakozással újabb, nemzetközileg elérhető szegedi kutatási kapacitás jelenik meg az európai infrastruktúrák rendszerében.

Az SZTE geokronológiai laboratóriuma a Természettudományi és In-

formatikai Kar Földrajz- és Földtudományi Intézetének Természet- és Környezetföldrajz Tanszékén működik. Elsődleges kutatási területe a múltbeli természetföldrajzi jelenségek és felszínformáló folyamatok feltárása, különös tekintettel az éghajlatváltozásra és az emberi tevékenység környezeti hatásaira.

A Szegedi Tudományegyetem petrográfia-laboratóriuma

A laboratórium munkatársai 2009 óta végeznek örökségtudományi vizsgálatokat. Az elmúlt több mint másfél évtizedben az ország legjelentősebb közgyűjteményeivel dolgoztak együtt, többek között a Magyar Nemzeti Múzeummal, a Szépművészeti Múzeummal és az Iparművészeti Múzeummal. Emellett számos vidéki múzeum régészeti leleteit, kerámiáit, tégláit és más tárgyait is vizsgálták.

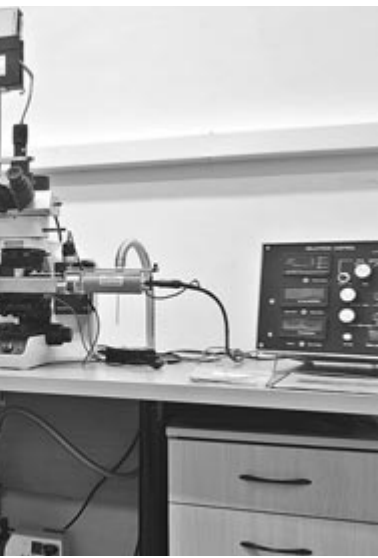
Az ország szinte minden tájáról érkezett már régészeti minta vagy kisebb műtárgy a szegedi laboratóriumba. Nagyobb vagy különösen értékes műalkotások esetében azonban a kutatók utaznak a tárgyhöz, és a mintavételt a restaurátorokkal, művészettörténészekkel és gyűjteményi szakemberekkel közösen tervezik meg.

A kulturális örökség kutatásában különösen nagy jelentőségük van azoknak a természettudományos módszereknek, amelyek számszerű adatokat rendelhetnek egy-egy tárgy vagy régészeti jelenség korához. A legismertebb ilyen eljárás a radiokarbon-kormeghatározás, amely azonban alapvetően csak szerves eredetű

A módszer ezért a radiokarbon-vizsgálatok egyik legfontosabb kiegészítője.

A Pamírtól a székely rovásírásig

A geokronológiai laboratórium munkatársai a lumineszcens kormeghatározás segítségével elsősorban a múltbeli földfelszíni és környezeti folyamatokat vizsgálják, így például a Pamír és a nyugati Tien-san hegységeinek kiemelkedési ütemét, a fekete-tengeri cunamik nyomait és visszatérési gyakoriságát, vagy a guatemalai Maja-alföld tájhasználatában végbement változásokat. Az örökségtudományi vizsgálatok azonban egyre jelentősebb részét képezik a laboratórium kutatási portfóliójá-

Fotó: SZTE

nak. A szegedi kutatók a múzeumi műalkotások mellett régészeti kerámiák és téglák kormeghatározásával is foglalkoznak. Több hazai téglavár építési periódusait vizsgálták, valamint rovásírásos téglák korának meghatározásával a székely írás történetének kutatásához is hozzájárultak. Magyarországon és a tágabb régióban is egyedülálló tapasztalattal rendelkeznek, így a laboratórium mérései a művészettörténet, a régé-

szet és az épített örökség védelme területén egyaránt hasznosíthatók.

Nemzetközi láthatóság és segítség a fiatal kutatóknak

Az E-RIHS hozzáférési rendszere alapvetően a részt vevő intézmények által felajánlott kutatási kapacitásokra épül. A kiválasztott projektek vezető kutatói a szolgáltatásokat térítésmentesen vehetik igénybe, utazási és szállásköltségeik támogatására pedig külön E-RIHS-támogatást igényelhetnek. A pályázatok elbírálása tudományos és megvalósíthatósági szempontok alapján történik.

– Az E-RIHS-ben való részvétel tovább erősíti a laboratórium nemzetközi jelenlétét, és új lehetőséget teremt arra, hogy európai kutatókba kapcsolódjunk be. Ugyanakkor önmagában is fontosnak tartjuk, hogy lehetőségeinkhez mérten segítjük a fiatal kutatókat, különösen az örökségvédelem sokszor forráshiányos területén. A szegedi műszerekhez és az itt felhalmozott tapasztalathoz való hozzáféréssel olyan vizsgálatok is megvalósulhatnak, amelyekre egy-egy kutatónak vagy kisebb intézménynek önállóan nem lenne lehetősége – emelte ki Sipos György.

Dr. Pál-Molnár Elemér, az SZTE TTIK Földrajz- és Földtudományi Intézetének vezetője hozzátette:

– Kulturális örökségünk megismerése és védelme közös érdekünk. Európa történelméből fakadóan rendkívül gazdag kulturális örökséggel rendelkezik, ezért nagy örömmel tölt el bennünket, hogy intézetünk immár európai szinten is közvetlenül bekapcsolódhat az ennek feltárását és megőrzését szolgáló munkába. Bízunk abban, hogy a jövőben az intézet további, az örökségtudományban is hasznosítható műszerei, módszerei és szolgáltatásai is bekerülhetnek az európai kutatási infrastruktúra hálózatába. *(közlemény)*

Milyen ez a város?

Kuszálík Péter

Kiszámíthatatlan, mint az áprilisi időjárás. Avagy mint a lakói, mert-hogy a tömegek viselkedése olykor meglepetéseket okoz (ugyebár a ’viszki rabló’ álnevű atyafi meglepő népszerűségnek örvendett, holott csak egy bankrablóból börtöntöltelékké avanzsált pacák volt). Tehát: durcás és kiszámíthatatlan, zajos és türelmetlen; magyarul: a 21. századi generál-idegbaj áldozata. Sok mindent el lehet mondani a városról meg a lakóiról, de az az igazság, hogy a ’jobb fejek’ máshonnan jöttek: a Látó szerkesztőségében egyszer összeszámoltuk, hogy jóval több a bevándorló tehetség (pl. író, költő, művész), mint a bennszülött. •A múlt heti szövegemben említett pacák is a „világot járt ember” szerepét játszotta, rögtön azzal kezdte: „amikor Párizsban jártam”; ennek ellenére őszinte érzelmekkel beszélt a forrásokról. Akkor fogott mellé, amikor azt bizonygatta: öt év múlva robotok hordják majd haza a környék lakóinak a bidon vizeket. Nem tudtam ki-venni a mondat hangsúlyából: örvend-e avagy búslakodik emiatt, én arra spórolok, hogy öt év múlva is kerékpárral hordjam haza a ’székely forrás’ vizét. Ám a mai víz- és ben-

zinügyi helyzetből más jövőkép körvonalazódik...

No, de térjek vissza a múlt heti szövegemhez, amelyben (a földrajzi közszavak kapcsán) arra utaltam: a hivatalok asztalainál üldögélők nemigen forgatják a szakirodalmat. Most egy másik könyvet használok: Pál-Antal Sándortól *A marosvásárhelyi utcák, közök és terek történeti névtára* (Mentor, 1997) címűt. Ebből a kötetből tudom, hogy a mai (1948-ban átkeresztelt) *Hideg Forrás* köz utcanév ősei a következők voltak: 1941: *Királykúti köz*; 1946: *Királykút köze*. (A város regényes történetének megírásához hasznos információkhoz juthat a leendő író, ha születik majd egy erre méltó tehetség.) •Az utcanévek ismerete és helyes használata elemi kötelessége lenne minden városlakónak, de nincs az a hatalom / tekintély, amely ezt el tudná érni. Abban a korban, amikor az általános iskolák végzettjei között ötször annyi a funkcionális analfabéta, mint a gyermekeim generációjában – ott nem lehetnek reményeink. No, de lássunk néhány példát. „A kövesdombi Csalhó és a Citromfű utca közé tervezett parkolóház”-ról írt a *Népújság* (júl. 13-án), de városunk kulturáltabb lakói tudják, hogy a Lămăiță utcanév ma-

gyar megfelelője Kakukkfű (az imént említett kötet 125. oldala szerint is). (Évekkel ezelőtt már említettem, hogy Nagyváradon még vadabbul fordították a román fűszernövény nevét: Citromka. Ebből megtudhattuk: az ottani városházán sem használják a térképeket, kézikönyveket.)

A múlt héten a buszmegállók nevét is szóba hoztam, különös tekintettel a tévedésekre. Mára is hagytam egy példát. A 10B jelű autóbusznak elég tekervényes az útvonala, melynek során útba ejti a Gát utcát is. Ez egy rövidke utca a Kisálomás környékén, román neve Zăgazu-lui. A kettősség magyarul–románul megvan: gát, töltés = zăgaz, dig. Az utcanévtáblán ez áll: str. Zăgazu-lui = Gát utca. Az egyetlen busz-megálló táblájára ezt írták: str. Zăgazu-lui = Töltés utca. Tévedés. Nem olyan nagy baj, de a kérdés tovább bonyolódik. Ugyanis létezik a ’str. Digului = Nyúlágat utca’ nevű köztérület is. Máris mondom: a Kárpátok sétány a Maros medre és a Turbina-árok között húzódik; de csak addig a hídig, amelyik a Gát utcához vezet (a régi Textila Mureș készruhágyár utcája); a sétány a Turbina jobb partján folytatódik, de nevet változtat, a híd sarkától a Maros gátjáig terjedő sza-

kasz neve: Digului (= Nyúlágat). Lakóház nincs benne, csak az új uszoda, a lakodalmas sátor és a végén a Vízügyi Hatóság irodaépülete, a hajdani turbinaház mellett. •Nos, a Nyúlágat utca elejét rövidesen átalakítják, ott fog majd hömpölyögni az új hídról lezúduló autók serege. Bár a környéken lakók élénken tiltakoztak az építmény ellen, a város vezetői végleg eldöntötték: ott vezet majd az a híd, amelyik nem könnyíti, hanem nehezíti a sorsunkat. S ha a Mobex helyére is felhúzzák a tervezett lakóparkot, akkor ott lesz a ’Dugó negyed’: autó autó hátán. Talán a távolabbi jövőt kellene megcélozni, azt a korszakot, amelyben a permanens ásványolajkrízis miatt már csak kerékpárok és riksák fog-nak közlekedni (villanyrollerek kiltva!). Én azt már nem fogom megérni (de nem is bánom).

A hétvégi vízhortás örömei (testmozgás és az ’ingyen szerzés’ eufóriája) mellé néhány bosszantó epizód is csatlakozik, ezeket elsősorban a közlekedés okozza. A mentőállomás felől érkezem, az útkereszteződésben áztötykölődöm a főút ’nyomvályúin’, majd az enyhén emelkedő utcán hajtok tovább a forrás felé. A bukdácsolás egyik következménye, hogy az ülés mögött utazó két bidon egyikének eszébe jut átszökni a csomagtartó (= átalakított zöldségesláda) peremén, s pattogva érkezik az

aszfaltra. Eddig megúsztam baj nélkül, mert a kereszteződésben lévő autók mert könnyedén meg tudnak állni... A kamionok által kimélyített nyomvályúk elsimítása csak a legközelebbi EU-s segély megérkezése után várható, de annak az eljöttét még Csejdiné se tudná megjósolni; ezért valamilyen csomagrögzítő módszert kell találnom. [A bolondfalviak megoldása (otthon csapvízzel tölteném meg a két bidont, így azok nem pattognának) nem működik, de már közel a megoldás: a ’studiu de fezabilitate’ már megvan, a komisszió szeptemberben ül össze, a pénz a legkevesebb, ezért talán karácsonyra megszűnik ez a közlekedési akadály.] A közlekedési bunkóságok (a sofőrök nem indexelnek, és nem tudják, hogy a jobbkez-szabály kedvezményezettjei között a kétkerekű járművek is ott vannak) visszaszorítása a közlekedésrendészet feladata, ezért csak egyetlen dolgot tudtam saját erőből megoldani. A sarkon álló szemafor mindkét lámpasorát eltakarta az ott álló kőríslevelű juhar törzsén növő sarjak tömege, ezért egy szombat reggelen megstuccoltam a borzos fát, így már tíz méterről is látszik zöld / piros fény. Az egyik ’iskolás autó’ tanára letekerte az ablakot és megköszönte a köz érdekében tett munkámat. Ha a Hivatal nem intézkedik, akkor én aratom le a babérokat...

SZERKESZTETTE: MEZEY SAROLTA

Nyári gitárhangok

Huszonegyedik alkalommal került sor idén a marosvásárhelyi Harmonia Cordis nemzetközi gitárfesztivál megszervezésére. A hatnapos rendezvény első felében a koncertek a Kultúrpalotában, a marosvásárhelyi vár szabadtéri színpadjáról voltak hallhatók, láthatók. A Művészeti Egyetem mesterkurzusoknak és mestergitár-kiállításoknak adott helyet. A workshopok mellett versenyt szerveztek négy kategóriában. Ugyanebben az időszakban Székelyudvarhelyen is gitárkoncert-sorozatot rendeztek.

11-én a Kultúrpalota Nagytermében legelőször Johann Smith svájci előadóművész lépett színpadra. A The Hague Guitar Duo, egy portugál és egy indiai származású gitáros alkotta kettős, Francisco Luís és Samrat Majumder F. Schubert- és G. Fauré-műveket szólaltatott meg. Ők ketten külön is szólóztak. Az estét Emilio Leonardi és Ielyzaveta Pluzhko, egy olasz–ukrán gitár-zongora duó előadása zárta. Repertóriumukból egy neobarokk szvit és egy spanyol kortárs mű hangzott el.

A fesztivál második napján a Kultúrpalota Kisterme a kolozsvári zeneakadémia diákjai koncertjének adott otthont. Az este 7 órai nagyszerű előadást az évek óta jól ismert Duo Celeste nyitotta meg. Az Orosz Dávid és Tudor Gliga alkotta duó Mario Castelnuovo-Tedesco Preludium és fúgájával indított, melyet a szerző, J. S. Bach A jól hangolt zongora mintájára írt. Tudor Gliga 2003-ban írt két alkotását is eljátszották. E fiatal művészek a marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium diákjai voltak. A lengyel Marcin Dylla nemzetközileg elismert régebbi fellépő, könnyed és magabiztos előadásában a spanyol zene kapott hangsúlyt.

A koncert második felében igen színvonalas előadást hallhattunk Csáki András gitárművész és Bálint János fuvolaművész tolmácsolásában. Két magyar fantázia hangzott el, majd Rossini- és Bizet-operaszíndarabokat hallhattunk. A két főiskolai tanár virtuozitása szinte vetekedett egymással... Az összjáték tökéletes volt minden szinten: a tempó kivite-

lezésében, a dinamikai, agogikai jelzésekben egyaránt, a gyors futamoknál szintúgy. Minden hang hallható, élvezhető volt, az ember szinte táncra perdült a zenéjük hallatán. Korábbi években is láthattuk őket a marosvásárhelyi színpadon.

13-án este Vajda Beáta és Vass-Lőrincz Júlia duója mutatkozott be. Mindketten a kolozsvári zeneakadémia növendékei. Egy G. Fauré- és egy A. Piazzolla-művel remekeltek.

Mateusz Kowalski (Lengyelország) nagyszerű előadása láthatóan elbűvölte a közönséget. Most romantikus gitárral lepte meg a publikumot. Makulátlan előadása mögött, elmondása szerint, naphosszat tartó gyakorlás áll. Jonas Egholm (Dánia) többek között a dán zenén keresztül csillogtatta meg tudását. A koncertet a francia Mathias Duplessy és Florian Frère kettőse zárta. A csellógitár improvizációs stílus jó hangzásban ötvöződött eggyé.

14-én este a várbán Alexandru Peştina, a konzervatórium diákjának XXI. századi török témájú gitárjá-

téka hangzott el. Girán Péter magyarországi muzsikusi most is flamenco szólóprogrammal jelentkezett. Kevesen vállalkoznak arra, hogy a spanyol nép nemzeti zenéjét anyanyelvi szinten megtanulják. Sönke Meinen német akusztikus gitáros fingerstyle technikával lépett színpadra. A fiatal művész repertóriumát saját szerzeményekből és átiratokból állt. A végén a stafétát a törökországi Cenk Erdogan Trio vette át, szabad programmal. A Grammy-díjas gitárművész kérésére a közönség soraiból kapott pár hangra a gitár-basszusgitár-dob alkotta hármas zeneművet rögtönzött.

Augusztus 15-e este Hart Gábor cseppet sem unalmas fingerstyle zenéje szórakoztatta a közönséget. Az Afrosamba Trio alapvetően klasszikus gitárdarab-feldolgozásokat mutatott be, egyéni stílusban. A Stochelo & Mozes Rosenberg Trio tagjai a cigány-jazz képviselői. Hollandiában honosodtak meg, de a világ minden táját bejárták zenéjükkel.

Általánosságban elmondható, hogy az előadóművészek érezhetően törekedtek hangszerük teljes és vál-

tozatos kihasználására, melynek sikere abból is látszott, hogy a közönség figyelme nem hagyott alább.

Vasárnap, a fesztivál záróestjén három együttes is fellépett. A Beke István Ferenc, Ionuț Bugnar és Bíró Endre trió Astor Piazzolla-műveket adott elő, hegedű-gitár-dob hangszerelésben. Pusztai Antal, Hadnagy Attila, Asztalos Zsolt zenei hármasa jazzműsorral készült. Pusztai Antal gitárművész sokadjára lépett fel nálunk. Egy ismert népdalfeldolgozással indította előadását. A programzáró Jeronimo Maya kvintett spanyol zenét hozott közénk. Az ötagú kis zenekar fergeteges flamencodarabokat mutatott be, még táncosuk is volt. Láthatóan élvezettel zenéltek együtt, játéuk egy része improvizáció volt.

Az előadások után a művészek CD-it lehetett megvásárolni, dedikálással. Ismételten köszönettel fordulunk Beke István főszerző és a Harmonia Cordis csapata felé, hogy idén is megszervezték Marosvásárhelyen ezt a rangos zenei eseményt!

Darabont-Horváth Éva
gitártanár, muzikológus

Ünnepelt a Magányosok Klubja

István király és új kenyér ünnepét már augusztus 18-án megtartottuk. Kopacz Imola, klubunk vezetője rövid ismertetőt tartott az ünnep jelentőségéről, valamint Szent István életéről. 1083. augusztus 20-án avatták szentté I. István királyt a székesfehérvári bazilikában. 1342-től, Nagy Lajos uralkodásától kezdve Szent István ünnepének napja a keresztény magyar államalapítás emléknapja, a legősibb magyar ünnep. A középkorban az egész Kárpát-medencében élt Szent István kultusza. Szentté avatott uralkodónk a kereszténységben különleges helyet foglal el, hiszen ő az egyetlen, akit a katolikus és az ortodox egyház egyaránt szentként tisztel. A kiépülő kommunista hatalom ideológiájával nem volt összeegyeztethető az ünnep egyházi, nemzeti jellege, ezért más tartalommal töltötték meg, és az új kenyér ünnepé lett.

A rendszerváltást követően augusztus 20-nak az eredeti szellemiségére helyezik a hangsúlyt, 1989 óta tartják meg ismét hivatalosan a Szent Jobb-körmenetet, és 1991 óta

Magyarország hivatalos állami ünnepe. A búzaöntő ünnepségek jelentősége az, hogy amint a magyarságot jelképező 15 millió búzaszem lisztte örökre egyé válik, mi, magyarok is együvé tartozunk, éljünk bárhol a világon. Az ünnepre elkészített kenyeret Kántor Izabella klubtagunk vállalta, a Timko üzletből rendelte meg. A szertartásnak kihagyhatatlan eleme a kenyérszentelés, mondta Kopacz Imola, és rávilágított az ünnepi asztalt díszítő elemekre: a kenyér a mindennapink, a szalag nemzeti identitásunkat, a gyertya az örök világosságot, a Biblia a kereszténységet, a kosár az egybegyűjtést, a kés az osztást jelképezi.

Ezután az alkalomhoz illő rövid kulturális műsorral köszöntöttük az ünnepet. Szavalattal Czerán Erzsébet, Dendea Mária, Fejéregyházi Tünde, Luka Ildikó, Szilveszter Margit, énekkel Fodor János, zenével Kelemen Tibor szórakoztatta a klubtagokat. Klubvezetőnk megáldotta a nemzeti színű szalaggal átkötött kenyeret, majd egymás kezét megfogva imád-

Fotó: Fejéregyházi Tünde

koztuk a miatyánkot. Mindenkinek jutott egy nagy szelet a finom kenyérből. Köszönjük a szívét melengető kellemes délutánt. Baricz Lajos pap költő *István király napján* című versének néhány sorával zárom írásomat:

István király napján szívem ünnepel,/ mert a magyarságnak kis része vagyok,/ az ünnep hevében dobog a kebel,/ hisz ma ünnepelnek mind a magyarok...

Czerán Erzsébet

Változékony időjárás lesz a következő két héten az országban

Lesznek napok, amikor 34 Celsius-fokig emelkedik a hőmérséklet, máskor viszont mindössze 26 fok körül alakulnak a nappali csúcstértékek; csapadékra augusztus végén és szeptember első napjaiban is számítani lehet.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) hétfőn közzétett prognózisa szerint Erdélyben a hét első két napján még 30–31 Celsius-fok körüli csúcshőmérséklet várható, majd többnyire 26–28 fok közötti maximumok lesznek. A leghűvösebb nap augusztus 26-a lehet, 24 fok körüli csúcstértekkal, míg augusztus 29-én és szeptember 1-jén 29 fokig melegedhet a levegő. A minimumok 12–16 fok között alakulnak.

Esőre augusztus végén több alkalommal, majd szeptember 3. után is számítani lehet. Máramarosban többnyire 28–30 fokig melegszik fel a levegő, augusztus 26-án és 30-án, illetve szeptember 3-án és 4-én azonban 27 fok körül alakulhat a nappali csúcshőmérséklet. Éjszakánként általában 12–14 fok várható, de augusztus 26-án, 29-én és 30-án csak 15–16 fokig hűl le a levegő. A csapadék valószínűsége augusztus 26-án, 27-én és 30-án, valamint szeptember 2. után lesz nagyobb.

A Bánságban kedden 35 fokig melegszik fel a levegő. Az ezt követő napokban többnyire 31–33 fok

között alakulnak a nappali maximumok, szeptember 1-jén pedig 34 fok körüli értékek várhatók. Éjszakánként általában 14–16 fok lesz, de augusztus 26-án, 28-án és 29-én 18–19 fok körül alakulnak a minimumok. Csapadék augusztus 26-án, 27-én és 30-án, majd szeptember 3-4-én is előfordulhat.

A Körösvidéken a következő két héten általában 30–32 fokig melegszik fel a levegő. Augusztus 25-én és 28-án 33–34 fokos hőség is lehet, míg augusztus 26-án és 30-án, illetve szeptember 3-án és 4-én 29 fok körül alakulhatnak a maximumok.

Éjszakánként többnyire 13–15 fok várható, augusztus 26-án és 29-én azonban csak 17–18 fokig hűl le a levegő. Csapadékra augusztus végén több alkalommal, majd szeptember 2–4. között is számítani lehet.

A hegyekben a hét első napjaiban még 21–22 fokig melegszik fel a levegő, később azonban többnyire 18–20 fokos nappali maximumokra lehet számítani. Augusztus 26-án mindössze 17 fok körül alakul a csúcshőmérséklet. Éjszakánként általában 10–12 fok várható, szeptember 4–6. között viszont 9 fok köré csökkenhet a hőmérséklet.

Csapadékra augusztus utolsó hetében több alkalommal, majd szeptember 2. után ismét nagyobb eséllyel lehet számítani. (Agerpres)

SÍRKERETEZÉSI munkákat vállalunk mozaikból, gránitból, 30 év tapasztalattal, garanciával, akár 15–20%-ig terjedő kedvezménnyel.

Tel. 0744-616-250, 0741-266-013. (28729)

MEGEMLÉKEZÉS

Nagymamám drága emlékére, aki a mai napon telené be 88. életévét.

KAKASI EMMA

Minden szavad, tanácsod és figyelmeztetésed valóra vált.

Végtelenül szeretlek, hiányodat minden egyes nap érzem, de a szívemben örökké élni fogsz. Nyugodj békében!

Szerető unokád, Laci, a messzi távolból. (sz-l)

Fájó szívvel emlékezünk augusztus 25-én a nyomáti **SÓFALVI ANDRÁSRA** halálának tizedik évfordulóján.

„Hiányod nem múlik, csak megtanulunk együtt élni vele.”

Szerettei. (-l)

Fájó szívvel emlékezünk augusztus 25-én **SZEKERES ERZSÉBETRE** szül. Fridrik

halálának 40. évfordulóján.

Emlékét őrzi bánatos lánya, Ildikó és családja. (p-l)

A múltba visszanézve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs már. Csak az idő múlik, feledni nem lehet, szívünkben örök a fájdalom és a szeretet. De Ő nekünk sohasem lesz halott, mert a jók örökké élnek, mint a csillagok.

Szomorú szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk augusztus 25-én

ERCSEI ZOLTÁNRA

halálának hatodik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szerettei. (28884-l)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatom, hogy szeretett édesanyám, **GÁSPÁR MÁRTA**

életének 91. évében 2026. augusztus 22-én csendesen meghalt.

Temetése augusztus 25-én 16 órakor lesz a szőkefalvi református temetőben.

Fia, menyei és két unokája. (28890)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. **TERASZBEÉPÍTÉS** üveggel és ponnyvával. Tel. 0745-379-638. (69277)

JEDDI CUKRÁSZLABORBA keresünk **SZEMÉLYZETET** a termelésbe és az eladásba. Jelentkezni a Fő út 31. szám alatt. Tel. 0745-668-883. (69393)

TETŐJAVÍTÁS, tetőépítés, ácsmunkák, tetőfedés, valamint kőművesmunkák korrekt áron, precíz és megbízható kivitelezéssel. Tel. 0742-978-175. (-)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

KERTET bérelnék. Tel. 0747-478-413. (28892)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, és törmelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (28413-l)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalok. Tel. 0741-699-761. (28796)

IDŐS beteg férfi vagy nő otthoni gondozását vállalom. Tel. 0756-884-830. (28885)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
• Rendőrség	- 0265/202-305		- 0265/312 436
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)-	0265/210-110		- 0265/250-120
• Sürgősségi szolgálat:		• Optolens szemsebészet	- 0265/263 351
- gyermekeknek	- 0265/210-177	• Dora Optics	- 0733-553-976
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• DIGI	- 0365/400-401
• Prefektúra	- 0265/266-801		- 0365/400-404
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
	- 0265/262-907	- vidék	- 0265/929
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
• Procordia Egészségügyi Központ			- 0800/800 928
- Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.:		• Aquaserv:	
	- 0265/210-087	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
		- központ	- 0265/208-800
			- 08008 208-888

• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 021-9551
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	

• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
- koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
- koszorúk	- 0745-606-269
- halottszállítás	- 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.

Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.

Finanțat de Uniunea Europeană
NextGenerationEU

Planul Național
de Redresare și Reziliență

2026. augusztus 25.

Sajtóközlemény

"PNRR: Források egy modern és megreformált Romániáért"

A „Mikházi Régészeti Park fejlesztése, Nyárádremete község, Maros megye” projekt lezárása

Maros Megye Közigazgatási Területi Egység lezárta a „Mikházi Régészeti Park fejlesztése, Nyárádremete község, Maros megye” projektet, amely az Országos Helyreállítási és Rezilienciaterv (PNRR), IV. pillér – Társadalmi és területi kohézió, C11 összetevő – Turizmus és kultúra, 11 beruházás – A 12 turisztikai/kulturális útvonal népszerűsítése; A római erődtámaszok útvonala, turisztikai helyszínek korszerűsítése/rehabilitációja keretében nyert finanszírozást.

A projekt kedvezményezettje Maros Megye Közigazgatási Területi Egysége, a Maros Megyei Múzeummal együttműködve.

A projekt fő célja a feltárt régészeti lelőhely és anyag bemutatása, megőrzése és muzeológiai hasznosítása, a népi építészeti örökség integrált értékmegőrzése, valamint az interdiszciplináris kutatások folytatásához szükséges infrastruktúra megteremtése.

A projekt keretében egy látogatóközpontot hoztak létre a régészeti lelőhely területén, amely két egyesített földterületen elhelyezkedő, több épületből áll. A telkek a falu belterületén található egykori paraszti gazdaságokhoz tartoztak, és a Maros Megyei Tanács tulajdonában, valamint a Maros Megyei Múzeum kezelésében vannak. A látogatóközpontot a meglévő épületek korszerűsítésével, valamint új épületek megépítésével hozták létre. A beavatkozások nem érintették a falu népi építészeti örökségének épségét, ugyanakkor lehetővé tették a római korhoz tartozó építészeti struktúrák bemutatását és restaurálását.

A projekt összértéke 18.231.156,64 lej, melyből a vissza nem térítendő támogatás összege 12.506.924,66 lej.

A projekt kezdési időpontja: 2022. 10. 20.

A projekt lezárásának időpontja: 2026. 08. 31.

A projekt sorszáma: 43 (1. pályázati kiírás).

PÉTER Ferenc
elnök
Maros Megyei Tanács

A kedvezményezett elérhetősége:
Maros Megyei Tanács
Cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1.
Telefon: 0265 263211, Fax: 0265 268718,
E-mail: cjmures@cjmures.ro

„A sajtóközlemény tartalma nem feltétlenül képviseli az Európai Unió vagy Románia kormányának hivatalos álláspontját”

„PNRR. Finanțat de Uniunea Europeană – Următoarea Generație UE”

<https://mfe.gov.ro/gnrr/> <https://www.facebook.com/PNRROfficial/>

Még tart a kampány a nagy méretű, a textil- és a veszélyes hulladékok begyűjtésére

Augusztus 27. – 31. között a Belvedere és a Kövesdomb negyedekben a következő helyszíneken lesznek kihelyezve a konténerek:

Csalhó utca, a parkolók mellett, a 13-as tömbház jobb oldalánál; Kövesdomb utca, a 12-es számú tömbház parkolójában; Koós Ferenc utca, a 14-es tömbház előtti parkolóban; Petru Dobra utca, az 1-es, 3-as, 5-ös tömbházak mögött, a Segesvári út felől; Ion Buteanu utca, a Maros Művészegyüttes épülete mögött; Páring utca, a PROFI áruház parkolójában; Mägura utca, a Mägura és a Legelő utca kereszteződésénél; Madrid utca (Belvedere negyed) alsó rész.

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

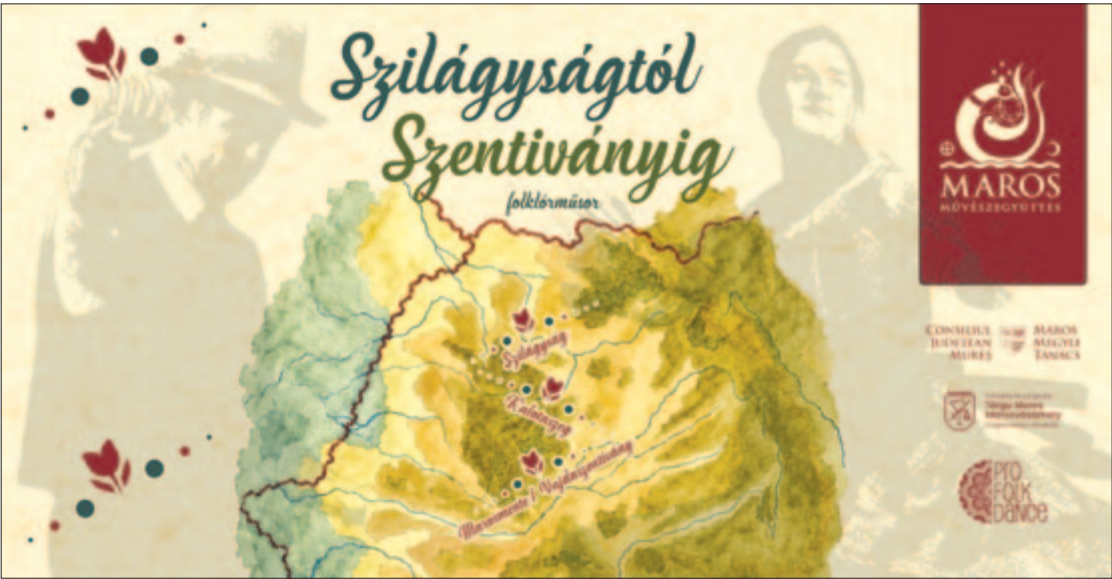
www.marosvasarhelyiradio.ro

A Maros Művészegyüttes augusztusi műsora

Szilágyságtól Szentiványig

A *Szilágyságtól Szentiványig* című folklórműsor válogatás az eddigi legszebb koreográfiákból, amelyek a Szilágyság, Kalotaszeg, a Küküllő mente és Maros mente vidékeinek hagyományos, sokszínű tánc- és zenekultúrájába nyújtanak betekintést.

• Augusztus 30., 18.00, Vásárhelyi Forgatag

Szerdán szünetel az ivóvíz-szolgáltatás Marosszentgyörgyön

Az Aquaserv Rt. felhívja a fogyasztók figyelmét, hogy Marosszentgyörgyön az elosztóhálózaton észlelt meghibásodás kijavítása miatt **augusztus 26-án 9 órától 15 óráig** (becsült időintervallum) szünetelni fog az ivóvíz-szolgáltatás.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a vízszolgáltatás újraindításakor előfordulhat, hogy a vezetékekben lévő lerakódások felkavarodása miatt a csapból rövid ideig zavaros víz folyik. Javasoljuk, hogy ezt a vizet, ameddig ki nem tisztul, csak háztartási célokra használják. Elnézést kérünk a kellemetlenségért.

Köszönjük a megértést!

AQUASERV Rt., Marosvásárhely

